ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 39. ΤΟΜΟΣ Β'. 18 ΙΟΥΛΙΟΥ 1893.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ.

Νόρμα*

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Ἀπόκεντρος τόπος παρὰ τὸ δάσος τῶν Δρυΐδων.

Χ. Α. Χορὸς Γάλλων μαχητῶν.
Εἶν' ἐδῶ;

Χ. Β. Στρατοπεδεύει ἀκόμη.

Χ. Α. Πόθεν δῆλον; Βοὴ

Χ. Β. παιάνων,
τῶν ὅπλων ἡ κλαγγή,
Αἱ κυμάνσεις δετῶν.

Η. Μικρὰ βραδύτης
Τὸν σκοπόν μας ὡριμάζει
Προσοχὴ παρασκευάζει
Τὸν ἀγῶνα κρατερόν.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Ὀρόβεσος καὶ Χορός.

Ορ. Γενναῖοι! ἐλπίδα εἶχον
Λαμπρὸν τὸ μέλλον νὰ σᾶς ἀναγγείλω.
Ηὐχόμην νὰ πατάξω
Τῆς ἀγερώχου Ρώμης, τὸ θράσος μεθ' ὑμῶν.
Εὐχὴ ματαία!

Χ. Ἄρα τὰ δάση ταῦτα
Θὰ δεσπλώνῃ ἔτι ὁ Πολίων;
Δὲν ἀνεκλήθη;

Ορ. Ἀλλὰ διάδοχόν του
Πολλῷ τραχύτερόν του
Μᾶς ἀποστέλ' ἡ Ρώμη.

Χ. Ἡ Νόρμα δὲ ἀκόμη
Εἰρήνην παραινεῖ;
Οὐδὲν ἡ Νόρμα
Σαφὲς ἀπήντησέ μοι.
Σὺ τί κελεύεις;

Ορ. Τῇ Μοίρᾳ
Ὑποταγέντες χωρισθῶμεν.
Καὶ τίς ἂν ἡ πρόθεσίς μας μηδενὶ προδῶμεν.

Χ. Ἀργοὶ καὶ πάλιν;

Ορ. Οἴμοι! σκληρὰ ἀνάγκη.
Εἰς τὰς ὕβρεις τῶν δυναστῶν μας
Δράττω τ' ὅπλον μου ῥρυάττων.
Ἀλλ' ὁ δαίμων ἀντὶ αἱμάτων
Ἀπραξίαν νουθετεῖ.
Ἂς νομίζῃ τὸν λαόν μας
Ἀνάνδρον ἡ Ρώμη πλέον·
Θέλθῃ ὥρα καὶ λύσσαν πνέων
Φοβερὸς θὰ ἐγερθῇ.

Χ. Πρὸς ἀπραξίαν θεὸς βιάζει,
Κἂν τὸ στέρνον μας σφαδάζῃ·
Τρέμε Ρώμη, ὅταν κραζῇ
ἐξορμᾶτε! ὁ χαλκὸς

ΣΚΗΝΗ ΕΤ'.

(Μετακκήνησις. Ὁ Ναὸς τοῦ Ἱρμινσοὺλ δεξιόθεν βωμὸς ἄνω τοῦ ὁποίου κρέμαται ἡ ἀσπὶς τοῦ Ἱρμινσοὺλ

Ν. Θὰ τὸν ἰδῶ, πέσοιθ' ἀδιστάκτως
Ἐπὶ τὴν φίλην. Μετανοῶν θὰ ἔλθῃ.
Ἱκετεύων με... ἐρῶν με... ὦ! ἡ σκέψις αὕτη
Τὸ μέλαν νέφος ἄρει ἀπὸ τῆς ὄψεώς μου
Τὸ πᾶν γελάσον, ὡς εἰς τοῦ ἔρωτός μου
Τὰς πρώτας εὐτυχεῖς ἡμέρας.

(εἰσέρχεται ἡ Κλοτίλδη)

Ν. Κλοτίλδη

Κ. ὦ Νόρμα· ἐλπὶς κενή!

*) Ἴδε ἀριθ. 38, σελ. 745 — 747.

Ν. Τί λέγεις;
Ὁμίλει.
Κ. Ματαίως ἡ Ἀδαλγίσα ἐθρήνει
Ν. Κένεπιστεύθην
Αὐτῇ ποθούσῃ ἐμὲ νὰ φύγῃ, κ' ἐξ ἄλγους
Ὡραιοτέρα τὸν ἀνόσιον ἄνδρα
Νὰ πλησιάσῃ
Κ. Ἀπελπὶς τεθλιμμένη
Ἦλθεν ὀπίσω· καὶ σπεύδει
Τὸν ὅρκον νὰ ὁμώσῃ.
Ν. Κ' ἐκεῖνος;
Κ. Ὡρκίσθη
Νὰ τὴν ἁρπάσῃ κ' ἐκ τοῦ βωμοῦ ἀκόμη.
Ν. Πᾶν μέτρον ὑπερέβη . . . .
Ἐκδικήσεως ὥρα — ἂς ρεύσῃ αἷμα.
Ποταμηδόν . . . αἷμα Ρωμαίων.

(Ὁρμᾷ πρὸς τὴν βωμὸν καὶ κρούει τρὶς τὴν ἀσπίδα τοῦ Ἰρμινσούλ)

Χ. Τρὶς ἐκρούσθ' ἡ ἀσπὶς (ἔσωθεν)

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

Συρρέουσι πανταχόθεν ὁ Ὀρόβησος οἱ Δρυΐδαι οἱ Βάρδοι αἱ Ἱέρειαι, Βαθμηδὸν πληροῦται ὁ ναὸς ἐνόπλων. Ἡ Νόρμα ἀνέρχεται καὶ ἵσταται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

Χ. Νόρμα πρὸς τί ἐκρούσθη
Ἡ ἀσπὶς τοῦ Ἰρμινσούλ; Τὸ θεῖον στόμα
Τί ἐπιτάσσει;
Ν. Μάχας,
φόνους, πολέμους.
Χ. Πλὴν πρὸ μικροῦ εἰρήνην
Διὰ σοῦ ἐνουθέτει.
Ν. Ὀργίζον τώρα
Ὅπλα, ὀλέθρους φόνους.
Βοᾶτε ὁμοφώνως τὸν θούριόν σας.
Χ. Μάχη! Μάχη! γεννῶσι τὰ δάση
Ὅσα δένδρα, γεναῖον σωρόν.
Ὡς ὁ ταῦρος, ὀρμῶν θὰ δαμάσῃ
Τὰς ὀγέλας ἀτόλμων ἐχθρῶν.
Αἷμα! Αἷμα! τὰ ὅπλα τῶν Γάλλων
Ἔτι μένουν αἱμάτων ἁγνά.
Νά! ὁ Λείγηρ μὲ μόρσιμον σάλον
Βορβορώδες τὸ ρεῦμα δινᾷ.
Φόνων! Φόνων ἡ ὥρα σημαίνει·
Πρὸς τὸ τέρμα ἡ Νέμεσις βαίνει.
Ὡς ἀστάχεις ὑπὸ τῶν δρεπάνων,
Θὰ ψθαρῇ ὁ στρατὸς τῶν τυράννων
Τῶν πτερῶν τῶν ὀνύχων συλᾶται!
Δὲν πετᾷ ὁ πεσὼν ἀετός!
ὁ Θεὸς τοὺς θριάμβους θεᾶται
ἐπὶ ἅρματος βαίνων ψωτός.
Ὀρ. Δὲν θυσιάζεις Νόρμα;
Μὴ στερεῖσαι θυμάτων;
Ν. Μὴ βλασφημεῖτε.
Θυμάτων δὲν στερεῖται
ὁ ἡμέτερος βωμός. Πλὴν τίς ὁ κρότος [

ΣΚΗΝΗ Η'.

Κλοτίλδη δρομαία.

Κ. Τὸν ἱερόν μας χῶρον
Συλᾷ Ρωμαῖος· εἰς τῶν Ἐδυιάδων
Τὴν μονὴν κεκρυμμένος ἀνεκαλύφθη.
Χ. Ρωμαῖος;
Ν. Ρωμαῖος;
(Ἂν ἦτο ἐκεῖνος!)
Χ. Προσαχθήτω.
Ν. (Ἐκεῖνος!)

ΣΚΗΝΗ Θ'.

Πολλίων μεταξὺ στρατιωτῶν.

Ὀρ. Ὁ Πολλίων!
Ν. (Ἐξεδικήθην τώρα!)
Ὀρ. Ἀνόσιε Ρωμαῖε! Πῶς εὐρασύνθης
Τὰ ἱερὰ τὰ ἐδάφη ταῦτα νὰ μιάνῃς
Τὸν δεινὸν προκαλῶν Ἰρμινσούλ;
Π. Κτυπᾶτε
Πλὴν μὴ μ' ἐρωτᾶτε
Ν. (προκύπτουσα) Ἐμὸν τὸ ἔργον!
Ἀπόστητε!
Π. Τί βλέπω!
Νόρμα;
Ν. Ναί! Νόρμα.
Πάν. Τὸ θεῖον ἐκδικοῦσα
Τὸν πταίστην πλῆξον.
Ν. (ἁρπάζουσα τὸ ἐγχειρίδιον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Ὀροβήσου).
Ναί! καιρός. Ἄ!! (ἐπέχει)
Πάν. Πῶς; τρέμεις;
Ν. (Οἴμοι! κλονοῦμαι).
Πάν. Προχώρει. Τὸν πταίστην πλῆξον.
Ν. (Ἀκόμη συμπαθῶ!)
Πάν. Προχώρει
Ν. Ἀνάγκη
Νὰ μάθω πρῶτον, ἂν οὗτος μόνος πταίῃ,
Ἂν ἡ νεᾶνις μετὰ τοῦ ἀνιέρου
Δὲν συνενοεῖτο. Ἀφήσατέ με
Μόνην πρὸς μόνον.
Χ. (Τί σημαίνει;)
Π. (Ἄ τρέμω).

(Ὁ Ὀρόβ. καὶ ὁ χορὸς ἀπέρχονται. Ὁ ναὸς ἐρημοῦται.)

ΣΚΗΝΗ Ι'.

Ν. Τέλος σὲ κρατῶ βεβαίως.
Τίς ὁ τὰ δεσμά σου θραύσων;
Ἐγὼ μόνη. . . .
Π. Ἄ. μά! ματαίως.
Ὅταν θέλω . . . .
Π. Ἀλλ' ὅμως . . .
Ν. Παῦσον.
Ὅρκον δὸς εἰς τὸν θεόν σου,
Καὶ τὸν ὅλβον τῶν υἱῶν σου

Ὅτι δὲν θὰ τὴν ἁρπάσῃς,
Τὸν βωμὸν δὲν θ' ἀτιμάσῃς,
Καὶ ζωὴν σοὶ ὑπισχνοῦμαι
Κι' ἄλλο τι δὲν ἀπαιτῶ.
Ὅρκον δός!
Π. Δὲν ταπεινοῦμαι
Ν. Ὅρκον! ὅρκον!
Π. Ἂς φονευθῶ.
Ν. Ἀγνοεῖς πῶς ἡ ὀργή μου
ὑπερβάλλει
Π. Οὐδὲν φοβοῦμαι
Ν. Ἀγνοεῖς πῶς ἡ αἰχμή μου
Π. Τοὺς υἱούς σου... Ἄ! κλονοῦμαι;
Ν. Ναί! ὑψώθη νὰ πατάξῃ.
Πόσον μ' ἔχεις παραλλάξει.
Τότε ἀπέσχον. Τίς οἶδ' ἂν τώρα
Δὲν σημαίνει ἡ μαύρη ὥρα!
Τρέμε! τρέμε μὴ ἀποπνίξῃς
Πᾶν μου φίλτρον ὡς μητρός.
Π. Σπεῦσον μᾶλλον σκληρὰ νὰ πλήξῃς.
Τὴν καρδίαν κακοῦ πατρός.
Δός μοι τὸ ξίφος.
Ν. Εἰς σέ!
Π. Ναὶ μόνος
Πταίσας ν' ἀποθάνω!
Ν. Μόνος! Φόνος
Πάντων τῶν . . . . Ρωμαίων
Σύνθημά μου ἔστω πλέον.
Καὶ ἐκείνη . . . .
Π. Οὐαί.
Ν. Παραβάτις
Θείων ὅρκων . . .
Π. Σκληρὰ φρύαττεις!
Ν. Εἰς πῦρ λάβρον ἀναβάσα
ἔστω θῦμα τῶν φλογῶν.
Π. Πρός με ἡ ὀργή σου πᾶσα.
Πρὸς ἐκείνην οἰκτιρμόν.
Ν. Κλαίεις τέλος, προδότα, σὲ θραύω
Μὲ τὸν τρόμον τοῦ θανάτου.
Εἰς τὸ ἄλγος σου ἀφατου
ἤδη ὅλβου ἀπολαύω.
Τέλος πάντων καθιστῶ σε
Ὡς ἐμὲ ἐλεεινόν.
Π. Κλαίων πίπτω πρὸ ποδῶν σου,
Κάμψθητί μου πρὸς τὸν γόον.
Πρός με στρέψον τὸν θυμόν σου·
Πλὴν μὴ χέης αἷμα ἀθῶον.
Φεῦ ἀρκούντως ἐκδικῶ σε
Ἱκετεύων καὶ θρηνῶν.
Δός μοι τὸ ὅπλον
Ν. Μακρὰν μου
Βέβηλε!
Π. Τὸ ὅπλον! τὸ ὅπλον
Ν. Φρουρὰ ὁπλῖται,
Ἱερεῖς . . . βοηθεῖτε.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΚΗΝΗ.

(Ἐπανέρχονται πάντες).

Ν. Εἰς τὴν ὀργήν σας
Νέον θῦμα προσβαίνει. — Ἱέρειά τις
Ἐπιορκοῦσα, τὰ δάση ἡμῶν μιαίνει,
Θεῶν, πατρίδος καὶ ὅρκων ἀποστάτις.
Χ. Προδοσία μὴ σαρά! Τὸ ὄνομά της;
Ν. Ναί! πῦρ ἑτοιμασθήτω
Πολ. Σκέψαι τί πράττεις
Μή! Νόρμα μή!
Χ. Τίς αὕτη;
Ν. Τίς αὕτη; (Ἀθῶαν
Ἡ πεσοῦσα ἐγὼ νὰ καταστρέψω!)
Χ. Λέγε! Τίς αὕτη;
Π. Ἄ οἰκτιρμὸν
Ν. (μεγαλοφώνως) Ἡ Νόρμα!
Χ. Σύ! Νόρμα!
Ν. Τὸ εἶπον. Πυρὰ καιέσθω.
Χ. Ριγῶ καὶ φρίττω.
Πολ. (Ἰλιγγιῶ.)
Χ. Σὺ ἀνοσία!
Π. Μὴ πιστευέσθω.
Ν. Πότε ἐψεύσθην;
Χ. Φρίττω ριγῶ'
Ν. Καρδίαν ποίαν προδότ' ἀπώθεις
Ἡ μαύρη ὥρα σοὶ φανερώνει·
Μακρὰν νὰ φύγῃς σκληρὲ ἐπόθεις
Καὶ εὐτυχήσῃς μακρὰν ἐμοῦ.
Σοῦ ἀνωτέρα ἡ εἱμαρμένη
Μέχρι τοῦ τάφου ἡμᾶς ἑνώνει,
Καὶ ἡ πυρά μου ἰδὲ προσμένει
Νὰ κατακαύσῃ καὶ σὲ ὁμοῦ.
Π. Βραδέως οἴμοι! καταλαμβάνω,
Πόσον γενναίαν καρδίαν χάνω.
Μεταμελοῦμαι, καὶ ἀναθάλλει
Ὁ πρῶτος ἔρως — λάβρος σφοδρός.
Εἰς τὴν πυράν σου θαρρῶν προσβαίνω,
Πιστός σου λάτρης κ' ἐκπνέων μένω,
Ἀφ' οὗ συγγνώμων ἡ σὴ ἀγκάλη
Μὲ περιβάλλει ὡς πρὶν ἀβρῶς.
Χ. Σωφρόνει Νόρμα! Τί ἐνδοιάζεις;
Οἰκτρὸν πατέρα, σὲ ἀτιμάζεις.
Εἰπὲ πρὸς ψεῦδη πῶς ἐκδιάζεις
Ἀλλοφρονοῦσα τὸ στόμα σου.
Θεὸς ἀκούων πῶς δὲν τινάσσει
Τὸν κεραυνόν του νὰ σὲ καλάσῃ;
Σιγῶν; ἐπέχων, κηρύττει πᾶσι
Ἀθῶον ἅγους τὸ σῶμα σου.
Χ. Νόρμα — Νόρμα σύνελθε
Νόρμα μὴ ἀλλοφρόνει.
Ν. (εὑρισκομένη πλησίον τοῦ Πολίωνος καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνον ἀκουομένη ῥήγνυσι κραυγὴν τρόμου).
Οἴμοι! οἱ υἱοί μου
Π. (Φεῦ ὀφανοί)
Ν. Οἱ υἱοί μας; (πρὸς τὸν Πολίωνα)
Π. Ὦ πόνοι!

Χ. Ἐπταισας Νόρμα! ὄντως;

Ν. (μὲ ἄπελπιν τόνον) Ναί

Αἴφνης ὡσεὶ ἐμπνευσθεῖσα ὁρμᾷ πρὸς τὸν πατέρα της. Ὁ Πολ. κατοπτεύει ἐναγωνίως τὰς φυσιογνωμίας ἀμφοτέρων).

Μέγα τὸ ἀνόμημά μου

ΧΟ. Λίσχος.

Ν. Ὦ πάτερ!

Ορ. (Ἀποστρεφόμενος) Βεβῆλε!

Ν. Ἀχ! ἄκουσόν μου

Ορ. Ὦ! συμφορά!

Ν. Εἶμαι μήτηρ (χαμηλοφώνως)

Ορ. Μήτηρ!

Ναί δύο υἱῶν.

Τοὺς ἔχει ἡ Κλοτίλδη.

Ἔσο πατὴρ των σύ καὶ σωτὴρ

Λάβε αὐτοὺς καὶ φύγε.

Ορ. Ὦ ποτέ! ὄχι ἄφες με.

Ν. Ὦ πάτερ τὸ τέκνον σου θρηνεῖ (γονυπετοῦσα) — Ἐὐχάτη εὐχή.

ΧΟ. Ὦ συμφορά.

Ν. Πάτερ τὰ ἀθῶα θύματα
Τῆς στυγερᾶς μου πλάνης
Ἀσπλάγχνως μὴ μαράνῃς
Ἄνθη πατῶν τρυφερά.
Οἶκτον πρὸς τὰ δεινά μου!
Σῶσον τὰ ὀρφανά μου!
Εἶν' αἷμα τῶν σῶν φλεβῶν
Πρὸς ταῦτα πρὸς μὲ οἰκτιρμὸν
Πάτερ μόν κλαίεις;

Ορ. Τάλαινα κόρη!

Ν. Πάτερ συγχώρει

Ορ. Ἀχ θριαμβεύεις

Ν. Συγκατανεύεις θρηνῶν καὶ κλαίων
Οὐδὲν μοι μένει ἐνταῦθα πλέον

Ν.Π. Εὐδαίμων βαίνω πρὸς τὴν πυράν.

Ο. Ἐστέρησάς με πᾶσαν χαράν

Χ. Κλαίει! κλαίει. Μὴ προσμένει
Οἰκτιρμὸν ὀδυρομένη;
Ἀστεφὴς κεκαλυμμένη
Ἄς ἀχθῇ εἰς τὴν πυράν.

(Οἱ Δρυΐδαι τῆς ἀφαιροῦσι τὸν στέφανον καὶ καλύπτουσι διὰ μέλανος πέπλου).

Εἰς τὰς φλόγας! ὁ θάνατός της.
Ἐξαγγείλει βωμοὺς τεμένη
Εἰς τὰς φλόγας οἱ τεταγμένοι
Ρίψατε τὴν μιαράν.

Ν. Πάτερ συγχώρει (ἀπαγομένη)

Ορ. Τάλαινα κόρη

ΣΗΜ. Ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος τεύχους μετάφρασις τοῦ κειμένου τοῦ Γάλλου τοῦ Σουμπιοῦ.

ΤΡΕΙΣ ΑΣΤΕΡΕΣ*

Καὶ ἡ Νὺξ ἐκφραστικῶς πρὸς ἐμὲ μειδιάσασα, μετὰ πλείονος ἔτι ζέσεως ἐπανέλαβε τὴν διακοπεῖσαν λαλιὰν αὐτῆς· οἱ πτερόεντες λόγοι ζωηρῶς τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπετῶντες, ἐδόνουν τὸν ἀέρα δι' ἡδέων παλμῶν.

. . . Κ' αἱ τρεῖς αὗται ψωτόπλαστοι Παρθένοι
αἱ δάκρυα σταλάξασαι σπινθῆρας
ἐξ ὧν ἡ πρώτη μ' ὑψωμένην χεῖρα
τὸν Οὐρανὸν ἀείποτε δεικνύει,
καὶ μαῦρον ὕπνον θνήσκοντος ἡ ἄλλη
μὲ ὄνερ Παραδείσου καταλάμπει,
κ' ἡ τρίτη τὸ ἀγνὸν μειδίαμά της
ἀντανακλῶσα, τὴν ψυχὴν ψωτίζει
ὡς ἡ ἀκτὶς τοῦ ὄρους τὴν χιόνα,
καλοῦνται: Πίστις καὶ Ἐλπὶς κι' Ἀγάπη!...

. . . . . .

— Πίστις, Ἐλπίς, Ἀγάπη! . . . . ἀνεφώνησα ἀκουσίως· καὶ τοῦ δάσους ἡ βαιόφωνος ἠχώ, ἐκφραστικὴ λαλιὰ τῆς φύσεως, οἱονεὶ ἐν ἐκστάσει διατελούσης, ἐψιθύρισεν· ἐπίσης «Πίστις, Ἐλπίς, Ἀγάπη! . . . . Ὦ στοργὴ γλυκεῖα καὶ ἱερά, θαυμασία στιγμὴ παλμῶν καὶ ἐκστάσεως, ἐν ᾗ ἡ φύσις συγκεκινημένη ἐπανεσκέπιζε μετ' ἐμοῦ τὰς τρεῖς ἐκείνας, ἱερὰς λέξεις! ἄνασσε τῆς μνήμης μου ἐσαεί, ὡς ἐκεῖναι ἀνάσσουσιν ἐπὶ τοῦ ἀστραλαμποῦς στερεώματος!

Ἔστρεψα τὸ ἀσθενές βλέμμα πρὸς τὰ τρία δακρυολάμποντα ἄστρα, τὸ ὑπερῷυές καὶ καλλιστιλπνὸν τῆς σκοτίας γόητρον· καὶ οἱονεὶ αὐτοστιγμεὶ ἐμπνευσθεῖσα, ἀνεβόησα:

Χαίρετε δάκρυα χρυσᾶ! χαῖρε τριὰς γλυκεῖα
εἰς ἕψη τὴν ὑπόστασιν ἐγγράφουσα τοῦ Θείου·
χαῖρε Λυχνία τρίμυξος ἐν τῇ δημιουργίᾳ! . . .
ὦ! χαῖρε, ἀποθέωσις ἁγία τοῦ δακρύου!

. . . Δάκρυ! ἀδάμα τῆς ψυχῆς ψαιδρύνον πόνου σκότη,
εὐλογητὸν τὸ βλέφαρον ὅπερ κοσμεῖς μαρμαίρων!
τὸ ἐνίσχυ· ἡ λάμψις σου καὶ δίχως νὰ τυφλώττῃ,
ἓν ἄλλο φῶς θειότερον ἐνατενίζει χαῖρον . . .

Σεπτὴ τριάς! εἰς τοὐρανοῦ τὸ σκοτισμένον δῶμα
ἔκχυνε λάμψεις χαρμονῆς ἁγίας καὶ ὑψίστης
καὶ δι' αὐτῶν ἀείποτε πρὸς τοῦ θνητοῦ τὸ ὄμμα
ἐν σιωπῇ ψιθύριζε: «Ἐλπίς, Ἀγάπη, Πίστις! . . .»

Ἂς πίπτ' εἰς δῶμα τῶν νεκρῶν ἡ ἱερὰ ἀκτίς σου
ἐπὶ πετρῶν προσπαίζουσα κενῶν ἢ χρυσογράφων,
κι' ὡς ἐμβλημα παρήγορον Θεοῦ καὶ Παραδείσου
ἂς χύνῃ τὸ μειδίαμα εἰς τὴν σιγὴν τῶν τάφων.

Ὦ Πίστις! ἡ περιστερά, κόρη χιόνος νέας,
Ἐλπίς, τὸ παράδεισιον, τὸ λάμπον σύμβολόν σου,
ὁ Ἄγγελος, τὸ γέννημα, Ἀγάπη, τῆς ἰδέας,
πρὸς τὴν Ἐδὲμ ἀπέφερε τὸ θεῖον δάκρυόν σου.

*) Ἴδε ἀριθ. 28, σελ. 747 — 749.

Ἀλλ' εἰς αἰθέρα ταπεινὸν μὲ πρόσταγμα τοῦ Πλάστου
τάφηκαν νὰ διαγελᾷ, ὁ Φοῖβος ὅταν δύῃ
καὶ λαμπερῶς μικραγραφοῦν τὰς θείας καλλονάς Του,
τὰ μαῦρα σκότη τοὐρανοῦ καὶ τῆς ψυχῆς νὰ λύῃ.

Θνητέ! ὁπόταν θεωρῇς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἀστέρας
ψέγγος Θεοῦ νὰ χύνωσιν εἰς γαληναῖα ὕψη,
Ὦ! ἡ ψυχή σου ἂς πετᾷ ἐκεῖ εἰς τοὺς αἰθέρας
ἐν ἰδεῶδες ἡίλημα ἐπάνω των νὰ ῥίψῃ!

Ναί!... ἂς πετᾷ εἰς δώματα ἰδανικοῦ αἰθέρος
ὅπου ὡς νέφος εὔσκιον ἁπλοῦται ἡ Εἰρήνη
κ' εἰς Ἥλιος τριάστερος ἀστράπτων ἀνεσπέρως
εἰς πᾶν αὐτοῦ σελάγισμα πελάγη ῥώτων χύνει.

Καὶ εἰς στρογγύλος Του σπινθὴρ εἰς τὸν ὁρίζοντά μας
πεσὼν ἐν μέσῳ νεφελῶν τὸν ἥλιον παράγει,
Θεοῦ εἰκόνα τὰ ὠχρὰ νὰ βλέπουν ὄμματά μας
ἐμπρός της ὀνειρώττοντα τῶν ῥώτων τὰ πελάγη...

Κι' ἂν πρὸς σμικρὸν βυθίζεται εἰς κόλπους τῆς θα-
[λάσσης
κ' ἐκβαίνει τὴν αὐγὴν χωρὶς νὰ σβύσῃ εἰς τὸ κῦμα,
δηλοῖ ζωὴν ἐγκλείουσαν Θεοῦ ἀντανακλάσεις
ὁλόῳστον προσβάλλουσαν ἀπὸ ζοῇδες μνῆμα.

Ὠχραί τινες καὶ ἀμφίβολοι λάμψεις προϋφαίνον ἤδη τὴν ἐγγίζουσαν ἐκ τοῦ ἀπείρου πόντου ἀνάδυσιν τοῦ θεοφεγγοῦς ἡλίου, αἱ δὲ ἐπὶ τοῦ αἰθέρος κατεσπαρμέναι χρυσαὶ ψεκάδες τῶν τῆς Νυκτὸς δακρύων ἠμαυροῦντο ὡσεὶ μέλλουσαι ν' ἀπαλειφθῶσι μετ' οὐ πολὺ πρὸ τῆς φαιδρᾶς εὐδίας, ἀλλὰ τὰ τρία ἱερόφωτα δάκρυα τῶν ἰδεωδῶν Παρθένων ἀπήστραπτον ἔτι ζωηρῶς καὶ συμπαθῶς, οἱονεὶ λυπούμενα ν' ἀποστερήσωσι τὸ προσατενίζον ὄμμα μου τῶν θείων αὐτῶν ἀκτίνων.

Τότε ἐν τῇ ὑπολευκαζούσῃ ἤδη σκοτίᾳ, ἐπὶ τῆς οὐρανομήκους τοῦ ἀπέναντι ὄρους κορυφῆς διείδον τὸν ἀελλοπτέρυγον γέροντα, τὸν χιονοπώγωνα Χρόνον γονυκλινῆ ὡς ἐγὼ καὶ μετὰ συνηνωμένων χειρῶν ἐν σιγηλῷ θαυμασμῷ τοὺς τρεῖς ἀστέρας ἀτενίζοντα, ἐν ᾧ αἱ πλούσιαι πτυχαὶ τοῦ ἀπειρομήκους λευκοῦ καὶ νεφελώδους πέπλου αὐτοῦ γαύρως ἐκυμάτιζον ὑπὸ τὰς σφοδρὰς πως πνοάς, ὡς τὰ πλατέα τοῦ ἀπείρου ῥεύματος τῶν αἰώνων κύματα, ἑνθα ὑπὸ τὸ ζείδωρον καῦμα μεσουρανοῦντος Ἡλίου λουόμενος, οὕτω λευκαίνῃ αὐτὰς ὁ ἀείζωος γέρων...

Ὦ Χρόνος! μεῖνε, μεῖνε ἐκεῖ ἐσκεῖ γονυπετὴς ἀποθαυμάζων τοὺς τρεῖς ἀστέρας, τὰ εὐεργετικὰ δάκρυα τῆς Ἐλπίδος, τῆς Ἀγάπης, τῆς Πίστεως!... ναί! καὶ ὅτε, τὰ λείψανα ἡμῶν θὰ καθεύδωσιν ἄπνοα ἐν ταῖς εὐρείαις ἀβύσσοις, ἃς ἡ δίνη τοῦ τῶν αἰώνων ῥεύματος ἐπὶ τῆς γήινης σφαίρας διανοίγει, ἐν ᾧ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν θὰ κυλινδῶνται ἡδονικῶς ἀνὰ τὰ ὕψη ἐπὶ πτερύγων περιστερᾶς, παραδεισίου ἢ ἀγγέλου πρὸς θείους αἰθέρας ἀναγόμεναι, νεφελοχίτων Χρόνος! ὦ, καὶ τότε τὰς εὐναζούσας τοὺς νεκρούς ἡμῶν ἀβύσσους διὰ τῶν εὐρειῶν πτερύγων ἐπικαλύπτων ἀποθαυμάζε ἔτι σιγηρῶς τοὺς ἀειλαμπεῖς τῶν δακρύων τούτων ἀδάμαντας!...

Τὸ γιγάντειον τῆς Νυκτὸς φάσμα σιγῶν πρὸ ἐμοῦ, ἐν ὡραίᾳ στάσει, μοὶ ἐμειδία ἔτι προσηνῶς.

Ἀνεμνήσθην πῶς πρὸ μακρᾶς ὥρας, ἐν ᾧ οἱ τρεῖς ἀστέρες μυστήριον πρὸ ἐμοῦ διετέλουν, ἡ μετ' αὐτῆς διαλογή μου ἤρξατο, πῶς πρὸς τὴν ἐνθουσιώδη ἐπίκλησιν καὶ ἐξόρκισίν μουνὴ αἰώνιος σιγὴ αὐτῆς ἐλύθη εἰς χρυσορρήμονα ἐκμυστήρευσιν καὶ μετὰ θερμῆς εὐγνωμοσύνης.

— Ὦ Νύξ, ἀνέκραξα, σοὶ εὐχαριστῶ!...

Κύψασα δὲ ζωηρῶς ἐδραξάμην τῶν ὑπὸ τῆς ποδήρους δίκην πέπλου κόμης ἀμφικαλυπτομένων μαρμαρολεύκων ποδῶν της, ὅπως ἀσπασθῶ αὐτούς· ἀλλ' οὗτοι μυστηριωδῶς ἀραιούμενοι καὶ ἀερώδεις γιγνόμενοι, ἐξέφυγον τῶν χειρῶν μου· τότε μετ' ἐκπλήξεως πρὸς αὐτὴν ἀτενίσασα, τὴν εἶδον διὰ τοῦ τεταμένου ἀλλὰ σκιώδους ἤδη δακτύλου δεικνύουσάν μοι τὸν ἐπανατέλλοντα θεοειδῆ ἥλιον, συνιστῶσα οὕτως αὐτὸν τῇ εὐγνωμοσύνῃ μου, ἐν ᾧ χρόνῳ ἤρχετο ἤδη ἀναλαμβάνουσα πρὸ αὐτοῦ τὴν ἄυλον αὐτῆς ἐξαέρωσιν καὶ εἰς ἄφωνον συγκεντρουμένη λατρείας συναίσθημα.

Ἔτι μικρὸν καί, μελανόπεπλος Νύξ, ἀελλοπτέρυξ Χρόνος καὶ δακρυλαμπεῖς ἀστέρες, πρὸ τῆς ἀνάσσης τῆς φύσεως ἀστραπηβόλου Θείας εἰκόνος τέλεον ἐξηφανίσθησαν· ἀλλ' ἐγὼ κλείουσα τὸ ἀσθενὲς ὄμμα πρὸ τῆς θαμβούσης τοῦ ἡλίου καλλονῆς, καὶ τὴν συμπαθῆ τοῦ τριλαμποῦς ἀστερισμοῦ εἰκόνα ζωηρῶς ἐν τῇ φαντασίᾳ, ὑπὸ τῶν ἀκτίνων αὐτῆς ζωπυρουμένη, διαβλέπουσα ἐψέλλιζον ἔτι ἀσυναισθήτως:

Σεπτὴ τριάς! εἰς τοὐρανοῦ τὸ σκοτισμένον δῶμα
ἔκχυνε λάμψεις χαρμονῆς ἁγίας καὶ ὑψίστης,
καὶ δι' αὐτῶν ἀείποτε πρὸ τοῦ θνητοῦ τὸ ὄμμα
ἐν σιωπῇ ψιθύριζε: «Ἐλπίς, Ἀγάπη, Πίστις!...».

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΑΤΟΥ.

ΝΕΩΤΕΡΑ ΘΑΥΜΑΤΑ

Εἰ καὶ παρῆλθεν, ὡς συνήθως λέγεται, ἐν τῇ τῶν θρησκειῶν ἱστορίᾳ ἡ ἐποχὴ τῶν θαυμάτων, οὐχ ἧττον βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ ἐποχὴ τῶν θαυμασίων ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἐπιστήμης εὕρηται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῆς. Ἡ Ἀνατολή, ἥτις πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἦτο ἡ κυριωτέρα ἕδρα καὶ πηγὴ τῶν θεοσοφικῶν συστημάτων καὶ θεουργικῶν παραδόσεων, ἰδιαζόντως εἰσέτι παρίσταται γόνιμος εἰς ὅλα τὰ εἴδη μαγικῶν φαινομένων καὶ ἄλλων μυστηριωδῶν ἐκδηλώσεων. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν πράξεις Ἀράβων τινῶν, οἵτινες τοσαύτην διήγειραν ἔκπληξιν ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Παρισίων τοῦ 1889, ὅσην καὶ τὰ νεώτερα καὶ ἐφάμιλλα κατορθώματα τοῦ ἐξ Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν προσώπου, ἐν τῷ Βερολινείῳ πανοράματι (Panopticum). Ἐν Παρισίοις ἡ παράστασις ἐτελεῖτο τὴν 9ην ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν ἐν τῇ ἄνω ὀροφῇ τοῦ Καφενείου τῶν Μαύρων, ἐν τῇ ὁδῷ Καί-

ρου τῆς Ἀνατολικῆς συνοικίας. Τέσσαρες Ἄραβες μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν ἐκάθηντο ὀκλαδὸν ἐπὶ ταπητοστρώτου ἐξέδρας, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἔκειτο χάλκινον πύραυνον πλῆρες καιόντων ἀνθράκων. Ἡ παράστασις ἤρξατο διὰ μονοτόνου ᾄσματος, συνοδευομένου ὑπό τινος εἴδους κυμβάλου, φέροντος κώδωνας περὶ τὰ χείλη. Κατ' ἀρχὰς ἡ μουσικὴ ἦτο βραδεῖα, ἤ, μᾶλλον εἰπεῖν, σιγηλή, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἀπέβη γοργωτέρα καὶ ἠχηροτέρα μέχρις οὗ κατέστη θορυβωδεστάτη. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀναπηδήσας εἰς τῶν Ἀράβων καὶ ἐκτινάξας τὸν μανδύαν αὐτοῦ ἤρξατο χορεύων, τὰς μὲν χεῖρας ἔχων ἐπὶ τῶν ἰσχίων, τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν κεκλιμμένην, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς λίαν προσεκτικῶς ἐπὶ τοῦ ἀρχηγοῦ προσηλωμένους.

Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ χοροῦ ὀνομαζόμενον Ἰ σ δ έ π , ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καθίστατο ζωηρότερον, ἡ δὲ κλονιστικὴ κίνησις τοῦ σώματος τοῦ χορευτοῦ σφοδρότερα, μέχρις οὗ οὗτος ἐξηντλημένος κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μετὰ μικρὸν ὁ Ἄραψ ἐπαρκῶς συνῆλθεν ἐκ τῆς ἐκστάσεως αὐτοῦ ὥστε νὰ ἵσταται ὄρθιος· δείξαντος δὲ αὐτῷ τοῦ ἀρχηγοῦ τὸ πύραυνον, ἐδύθισεν ἐκεῖνος πάραυτα τὴν χεῖρα ἐντὸς αὐτοῦ, ἥρπασέ τινας τῶν πεπυρακτωμένων ἀνθράκων, ἐψύσησε τούτους μέχρι σπινθηροβολισμοῦ, ἔδηξε τεμάχια τούτων δύκην μήλων καὶ λίαν ὀρεκτικῶς κατέφαγεν αὐτά. Μετὰ ταῦτα, προσεγγίσας εἰς μεγάλην ἀκανθηφόρον κάκτον, ἐπὶ τῆς ἐξέδρας εὑρισκομένην, ἐδράξατο φύλλου ἰσχυρὰς φέροντος ἀκανθας καὶ δήξας κατέπιε τοῦτο. Μετ' ἴσης ἀπληστίας ἐμάσσα καὶ κατέτρωγε ἑπτὰ φύλλα ὑέλου. Τεμάχια δ' ἐξ ἀμφοτέρων τούτων τῆς τε κάκτου καὶ ὑέλου ἐνεχειρίζοντο τοῖς θεαταῖς, οἵτινες ἐξετάζοντες ταῦτα, ἐπείθοντο ὅτι καὶ πράγματι ἦσαν αἱ αὐταὶ οὐσίαι, οἷαι παριστάνοντο αὐτοῖς. Εἷς τῶν ἀκολούθων ἐκόμισε πτύον τὸ διδηροῦν μέρος τοῦ ὁποίου ἦτο πεπυρακτωμένον μέχρις ἐρυθράτητος, οὕτως ὥστε τεμάχιον χάρτου, ἐπ' αὐτοῦ ριπτόμενον, πάραυτα ἀνεφλέγετο. Ὁ Ἄραψ, κρατήσας τὴν ξυλίνην λαβὴν τοῦ πτύου διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, ἔθηκε τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τῆς πυριφλεγοῦς σιδηρᾶς πλακός, ἣν πρῶτον ἔλειξε μετὰ προφανοῦς ἡδύτητος καὶ εἶτα ἔστη γυμνοῖς τοῖς ποσὶν ἐπ' αὐτῆς μέχρις οὗ, ἀποψυγεῖσα, ἀνεκτήσατο τὸ σύνηθες μελανὸν αὐτῆς χρῶμα. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κατόρθωμα ἐπλήρωσε τὴν ἀτιμόσφαιραν βαρυθύμου ὀσμῆς κεκαυμένου κέρατος. Ξῖφος ὀξύτατον, διαιροῦν δὲ τεμάχιον χάρτου ἅμα τῇ προσψαύσει αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀκμὴν ἐνεχειρίσθη τῷ Ἄραβι, ὃς πάσῃ δυνάμει ἐδύθισε τοῦτο εἰς τὸν λάρυγγα, τὸ στῆθος καὶ τὰς πλευρὰς αὐτοῦ. Κρατηθέντος δ' εἶτα τοῦ ξίφους τούτου ὁριζοντίως, τρεῖς πόδας ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, τοῦ κοπτεροῦ μέρους πρὸς τὰ ἄνω ὄντος ἐστραμμένου, ὑπό τινος τῶν ὑπηρετῶν, ὃς πρὸς προφύλαξιν τῆς ἑαυτοῦ χειρὸς περιετύλιξε ὑφάσμάτι τὴν αἰχμήν, καθόσον ἐκ ταύτης ἐκράτει τὸ ξίφος, ἐνῷ συνάδελφος αὐτοῦ ἐκράτει τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους, ἐπιθέσας ὁ Ἄραψ τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν δύο τούτων καὶ ἀναπηδήσας γυμνόπους ἐπὶ τοῦ κοπτεροῦ τοῦ ξίφους ἔστη δευτερόλεπτά τινα ἐπ' αὐτοῦ. Αὐτὸς οὗτος πρὸς τούτοις ἔσπρωξεν ἐγχειρίδιον ἔσωθεν τοῦ ἰδίου στόματος διὰ τῆς παρειᾶς εἰς βαθμὸν ὥστε ἡ αἰχμὴ ἐξεῖχε πλέον τοῦ ἑνὸς δακτύλου ἐκ τῆς παρειᾶς ἐκείνης. Ἐπὶ τέλους, ἐξαγαγὼν ὅθην ἔκ τινος κιβωτίου καὶ διερεθίσας αὐτὸν μέχρι θηριώδους ὀργῆς, ὑπέστη ἑκουσίως δήγματα εἰς διάφορα μέλη τοῦ σώματος, ἐν τέλει καὶ αὐτὸς οὗτος· ἔδηξε τὴν κεφαλὴν τοῦ δηλητηριώδους ἑρπετοῦ καὶ ὡς ἔγγιστα τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος αὐτοῦ κατεθρόχθισε. Κορέσας δ' οὕτω τὴν παράδοξον ὄρεξιν αὐτοῦ ἐπανέλαβε τὸν χορὸν διὰ τοῦ αὐτοῦ βιαίου ρυθμοῦ δι' οὗ καὶ ἀπεπεράτωσε τοῦτον· ἀλλ' ἡ κίνησις βαθμηδὸν ἀπέβη βραδυτέρα μέχρις ὅτου ὁ χορευτὴς ἐκαθέσθη χωρὶς οἱανδήποτε ἀλλοίωσιν νὰ προδίδῃ.

Ὅτι δὲ ταῦτα πράγματι συνέβησαν, τοῦτο μετὰ τοσαύτης θετικότητος ἐπικυροῦται ὅσον ἡ ἐπέλευσις οἱουδήποτε συμβάντος δύναται ν' ἀποδειχθῇ ὑπὸ ἀνθρωπίνης πειραματικῆς μαρτυρίας. Ἡ φιλολογία τοῦ θέματος τούτου εἶναι ἀκριβῶς ὀγκώδης καὶ ταχέως προάγεται τὴν ἔκτασιν, ἀνταποκρινομένη ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην πρὸς τὴν αὔξησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπολογίας καὶ ἐθνοψυχολογίας. Ἱεραπόστολοι, περιηγηταί, κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐξοχώτατοι τῶν ἄγγλων, γάλλων, γερμανῶν καὶ ἰταλῶν ἐπιστημόνων, οἵτινες ἐγένοντο μάρτυρες τῶν παραστάσεων τούτων ἐν Ἰνδίαις καὶ ἄλλαις χώραις τῆς Ἀνατολῆς, ὅλοι συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν γνησιότητα τῶν φαινομένων, εἰ καὶ οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἠδυνήθη νὰ δώσῃ ἀποχρῶσαν τούτου ἑρμηνείαν. Ἐὰν παραδεχθῶμεν ὡς ἔγκυρον τὸ argumentum ex consensu gentium, τότε ἡ μαρτυρία ἀποδαίνει καταπληκτικὴ καὶ ἡ ἀπόδειξις τελεία. Ἀναμφιβόλως, ὡς ὁ Charcot, Lombroso, Mendel καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες ἀναφέρουσιν, ὁ ὑπνωτισμὸς δύναται νὰ παράσχῃ μερικὴν λύσιν τοῦ φυσιολογικοῦ τούτου καὶ ψυχολογικοῦ γρίφου· πλὴν καὶ ὁ ὑπνωτισμός, καίπερ ὡς γεγονὸς ἀναγνωριζόμενος, οὐχ ἧττον ἀποτελεῖ οἰσέτι μυστήριον διαφέρον τοῦ θαύματος μόνον καθόσον ἀποδίδεται εἰς φυσικὰ ἀντὶ ὑπερφυσικῶν αἰτίων. Γνωστὸν ὅμως τυγχάνει ὅτι πρόσωπα, ὑπείκοντα εἰς ὑποβολὴν δι' ὑπνωτισμοῦ, δύνανται νὰ φάγωσι καὶ τὰς μᾶλλον δυσαρέστους καὶ ἀηδεῖς οὐσίας, ὡσεὶ αἱ οὐσίαι ἐκεῖναι ἀποτέλουν τὰ σπανιώτατα τῶν λεπτῶν καὶ ἡδέων ἐδεσμάτων· ἡ τοῦ ὑπνωτισθέντος κατάστασις πρὸς τούτοις συνοδεύεται ὑπὸ τῆς «ἀναλγησίας» ἢ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πόνων, χρησιμευουσα καὶ ὡς ἀποτελεσματικὸν ἀνώδυνον εἰς ὀδοντοϊατρικὰς καὶ χειρουργικὰς ἐγχειρήσεις. Οὐδόλως ὅμως δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν αὐθεντικωτάτην περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα κατέστη ἄβλακτον. Δι' ὑπνωτικῆς ὑποβολῆς δύναταί τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶναι κύων, λύκος ἢ ἄλλο τι ζῶον καὶ νὰ ἐνεργῇ ἀναλόγως. Κατὰ παράμοιον τρόπον ὕδωρ καθαρὸν δύναται νὰ παραγάγῃ ἀποτελέσματα μέθης, ἐνῷ τἀναπαλιν τὸ οἰνόπνευμα παύει τοῦ μεθύειν, καὶ ἁπλοῦν τεμάχιον χάρτου ἐπιτιθειμένον τῷ δέρματι γεννᾷ φλύκταιναν, τοῦ ἰσχυροτάτου ἐρεθιστικοῦ μὴ κατορθοῦντος πολλάκις τοῦτο. Ἐνταῦθα ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν αἰνίγματα μέχρι τοῦδε διαφυγόντα πᾶσαν ἑρμηνείαν, ἡ μαλάστη δὲ τῶν ὁποίων διανοίγει εὐρὺ καὶ γόνιμον στάδιον ἐρεύνης.

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ). ΟΛΓΑ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΙΚΥΜΙΑ.*

Τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα συνηντήθησαν πάλιν παρὰ τῇ κυρίᾳ Ἀ. . . . Προσεπάθησεν ὁ Λέανδρος νὰ τὴν πλησιάσῃ, νὰ τῇ ὁμιλήσῃ· ἐκείνη ἠμύνετο· ἐσκεμμένως καὶ μεμελετημένως ἀπέφευγε πᾶσαν συνάντησιν κατὰ μόνας. Ἡ μανία τοῦ Λεάνδρου δὲν εἰχενώρια, ἡ λύσσα του ἦτο ἕτοιμος νὰ ἐκραγῇ. Διὰ μιᾶς ἤλλαξε τακτικήν. Πολλοὶ νέοι καὶ πολλαὶ δεσποινίδες ἐξέφρασαν τῇ κ. Ἀ. . . . τὴν ἐπιθυμίαν των ἵνα καὶ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην χορεύσωσι· συνδιάλεξις καὶ μουσικὴ δὲν ἤρκουν αὐτοῖς· ἤθελον νὰ κινήσωσι καὶ τοὺς πόδας των, ὡς ἔλεγον, διὰ νὰ ζεσταθῶσιν ἀπὸ τὸ πολὺ ψῦχος. — Οὕτως ὁ χορὸς ἐξ ἀπροόπτου ἤρχισεν. Ὁ Λέανδρος ἐνῶ κατ' ἀρχὰς εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ μὴ χορεύσῃ, ἀφοῦ τῷ ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ περιβάλῃ τὴν ὀσφὺν τῆς Ἴριδος, αἴφνης μετέβαλε γνώμην· ἀλλὰ μόνον μετὰ δύο νεανίδων, μόλις δεκαεξαετῶν ἀλληλοδιαδόχως ἐστροβίλιζε, τῆς θυγατρὸς τῆς κυρίας Ἀ. . . . καὶ τῆς ἐξαδέλφης αὐτῆς Τ. . . Κ' ἐχόρευεν ὁρμητικός, ὡς ἔξω φρενῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ κοράσιδες τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, κατὰ σύμπτωσιν, καὶ οὐδ' αὐταὶ ἠξεύρουσαι διατί, μόνον μετὰ τοῦ Λεάνδρου εἶχον τὴν ἰδιοτροπίαν νὰ χορεύωσι. Τοῦτο ἐκίνει καὶ τὸν γέλωτα τινῶν φίλων ἐκείνου. Τοὺς ἐκθύμους αὐτοὺς στροβιλισμοὺς τοῦ Λεάνδρου παρακολουθεῖ ἡ Ἶρις, ποτὲ μὲν ὀρθία, ποτὲ δὲ καθημένη, κρατοῦσα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της πάντοτε τὰ δίοπτρα· εἰς τὰ χείλη της ἐπλανᾶτο μειδίαμα. οὐχ ἧττον ἡ ὠχρότος τοῦ προσώπου της προέδιδε τὴν ἐσωτερικὴν ἀδημονίαν της. Ἔπασχεν; ἐζήλευε; μετενόει; τίς οἶδε! Μετὰ τινα βαλισμὸν ἡ δεσποινὶς Τ. . . κουραθεῖσα παρεκάλεσε τὸν Λέανδρον νὰ καθίσωσιν. Ἐκεῖνος τὴν ὡδήγησε πρὸς ἕδραν τινὰ ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς Ἴριδος, ἐκάθισεν αὐτὴν καὶ λαβὼν ἑτέραν ἕδραν ἐκαθέσθη καὶ αὐτὸς ἀπέναντι καὶ πλησιέστατα τῆς κοραισίδος, στρέψας βιαίως τὰ νῶτα πρὸς τὴν Ἴριδα. Ἐπεδίωκεν ἐκ παντὸς τρόπον ἀφορμήν, ἐζήτει νὰ τὴν προσβάλῃ. Ἐπίκουρος ἦλθεν ὁ φίλος αὐτοῦ Θ. . . . ὅστις, ἄνευ ὑστεροβουλίας καὶ ἀστεϊζόμενος, ἐπλησίασεν ἐκεῖ, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Λέανδρον, εἶπεν ἀνακαγχάζων· «ἀλλ' ἀπόψε, Λέανδρε, μόνον μὲ τὰς δύο αὐτὰς μικρὰς δεσποινίδας χορεύεις;».

— Ὦ, ναί! ἀπήντησεν ἐκεῖνος, τονίζων τὰς λέξεις, οὕτως ὥστε νὰ ἀκούῃ ἡ παρακαθημένη Ἶρις εὐρίσκω μεγάλην εὐχαρίστησιν· εἶναι τόσον ἀθῶα τὰ πλάσματα αὐτά, τόσον εἶναι ἡ καρδία των ἀδιάφθορος, ὥστε, μὰ τὴν ἀλήθειαν, τέρπεταί τις εἰς τὴν μετ' ἐκείνων συναναστροφήν. Αὐταὶ δὲν ἔχουσι τὴν κακίαν καὶ τὴν διαφθορὰν τῶν μᾶλλον ἡλικιωμένων ἀνθρώπων, ὧν ἔχω ἀρκετὴν πεῖραν».

Ἔστρεψεν ἀμέσως ἀλλαχοῦ τὸ πρόσωπον ἡ Ἶρις, ἀκούσασα τοὺς λόγους αὐτούς, ἀλλὰ ματαίως ἐκόπιασε νὰ δείξῃ ἀπάθειαν. Οἱ δηκτικοὶ ἐκεῖνοι λόγοι τὴν ἐδηλητηρίασαν βαθύτατα εἰς τὴν καρδίαν, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐπεθύμει ὁ Λέανδρος, ὅστις κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐλησμόνει ἐν τῇ λύσσῃ του τὴν πρὸς γυναῖκα ὀφειλομένην ἀβρότητα.

Ἀπόφασιν εἶχεν ὁ Λέανδρος νὰ μὴ ταπεινωθῇ πλέον ἐνώπιόν της. Τῇ εἶχε χαρίσῃ τὸν ἔρωτά του, τὴν ἀγάπην, τὴν ἀφοσίωσίν του, ὅλην τὴν ψυχήν του εἰς ὅλον τὸν βίον του. Ἐκείνη ἐδείκνυετο ἀγνώμων, ἄπιστος καὶ τὸν ἀπέβαλλεν. Ὦ! δὲν ἤθελε πλέον νὰ τὴν συλλογισθῇ· σχεδὸν ἐντρέπετο διὰ τὸν ἔρωτά του. Δὲν εἶχεν ἐκπέσῃ καὶ τόσον πολὺ ἠθικῶς, ὥστε νὰ ἀπαιτήσῃ ἀγάπην· ἐθεώρει τὸν ἑαυτόν του πολὺ ἀνώτερον καὶ εἶχε φρόνημα πολὺ ὑψηλότερον. Τετέλεσται! οὐδὲν κοινὸν πλέον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης. Καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καὶ μὲ τὰς ἰδέας αὐτὰς θωρακισθείς, μετά τινας ἡμέρας μετέβη παρὰ τῷ κυρίῳ Δ. . . . ὅπου ἦτο βέβαιον ὅτι θὰ τὴν συνήντα.

Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Δ. . . εἶχον ἀναγγείλῃ τοῖς φίλοις ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἔβλεπον αὐτοὺς κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην προσερχομένους ἐν μεταμφιέσει. Ἦτο ἡ πρώτη ἑβδομὰς τῶν ἀποκρέω, αἱ ἡμέραι τῶν *μασκαρέιδων*. Ὁ Λέανδρος συνενωθεὶς μετ' ἄλλων φίλων κυριῶν καὶ κυρίων ἀπετέλεσε μετ' αὐτῶν χαριεστάτην συντροφίαν μετημφιεσμένων, ἥτις παριλθοῦσα πρῶτον φιλικάς τινας οἰκίας κατέληξε περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς νυκτὸς παρὰ τῷ κ. Δ. . . . . Ἐφόρει ὁ Λέανδρος πλουσιωτάτην μεσαιωνικὴν στολήν, ἐπ' αὐτῆς δὲ ἐν εἴδει ἐπενδύτου μετάξινον κυανοῦν δόμινον. Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κ. Δ. . . . ὁ Λέανδρος καὶ οἱ φίλοι του, ἤδη εἶχον προσέλθῃ καὶ ἄλλοι μετημφιεσμένοι, οἵτινες ἐχαριεντίζοντο μετὰ τῶν παρουσῶν κυριῶν καὶ κυρίων, ἀποτελοῦντες διαβολικὸν θόρυβον. Προὐχώρησε καὶ αὐτὸς ἀποτείνων χαιρετισμοὺς καὶ χαριεντιζόμενος πρός τινας κυρίας. Ἐκεῖ πλησίον ἵστατο καὶ ἡ Ἶρις. Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἦτο ὠχρὰ· ἡ ὠχρότης δὲ τοῦ προσώπου συνηνωμένη μετὰ τοῦ ξανθοῦ χρώματος τῆς κόμης της καὶ τοῦ γλαυκοῦ τῶν ὀφθαλμῶν της τὴν καθίστων εἴπερ ποτε ὡραίαν. Ὁ Λέανδρος μετὰ μικρὰν ὑπόκλισιν ἠθέλησε νὰ ἀντιπαρέλθῃ· ἐκείνη τὸν ἐνόησεν ὑπὸ τὸν προσωπίδα ἀμέσως. — «Ὦ! τί ὡραῖον προσωπάκι ἔχει ὁ *μασκὲ* αὐτὸς» εἶπε, ἀποτεινομένη πρὸς τὴν παρακαθημένην δεσποινίδα Π. . . . συγχρόνως καὶ πρὸς τὸν Λέανδρον. Ὅπως ἡ χιὼν δὲν δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τὰς θερμὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἀλλ' εὐθὺς προσβαλλομένη ὑπ' αὐτῶν ἀναλύει, οὕτω καὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ Λεάνδρου διὰ μιᾶς ἀνέλυσαν· δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν γοητείαν τῆς φωνῆς της, εἰς τὴν γλυκύτητα τῶν κολακευτικῶν λόγων της. — «Καὶ πῶς γνωρίζετε κυρία τὸ πρόσωπόν μου;» ἠρώτησεν ἐκεῖνος παραλλάσσων τὴν φωνήν του. — «Ἀλλὰ τὸ γνωρίζω πολὺ καλά. Κύτταξε τί ζωηρὰ ὀμμάτια! Μὴ προσποιεῖσθε, κύριε Λέανδρε

*) Ἴδε ἀριθ. 35, σελ. 721—725.

Π. σᾶς ἐγνωρίσαμεν ἐκβάλετε τὴν προσωπίδα!» — «Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, ἰδοὺ καὶ ἐγώ» εἶπεν ὁ Λέανδρος ἀποκαλύψας διαμιᾶς τὸ πρόσωπόν του· εἶναι περιττὸν πλέον νὰ κρύπτωμαι». Ἔτεινεν αὐτῷ καὶ ταῖς παρισταμέναις φίλαις κυρίαις τὴν χεῖρα, ἣν ἡ Ἶρις ζώηρῶς ἔσφιγξε. Μετέβη εἰς τὸ κομωτήριον, ἀπέβαλε τὴν προσωπίδα καὶ τὸ δόμινον, ἀνενέωσε τὴν τοαλέτταν του καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἤδη ἐγένοντο καὶ αἱ προετοιμασίαι διὰ τὸν πρῶτον τετράχορον.

Ἡ Ἶρις ἵστατο παρὰ τὴν οἰκοδέσποιναν κυρίαν Δ. καὶ τὴν δεσποινίδα Π. . . , συνδιαλεγομένη πρὸς τὴν τελευταίαν.

» Χορεύομεν, δεσποινίς, μαζὶ τὴν quadrille; εἶπεν ὁ Λέανδρος προσκλινόμενος ἐνώπιον τῆς Π . . . ».

— Λυποῦμαι πολύ, ἀλλ' ἤδη ὑπεσχέθην εἰς τὸν κύριον Κ. . . , ἀπήντησεν ἐκείνη μειδιῶσα.

Ὁ Λέανδρος εὑρέθη εἰς δυσχερεστάτην θέσιν· νὰ προτείνῃ τὸν χορὸν εἰς τὴν Ἶριδα! Ἀλλ' ἂν ἠρνεῖτο; Νὰ παρέλθῃ χωρὶς νὰ κάμῃ αὐτῇ τὴν πρότασιν; Ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἔλλειψις ἀβρότητος θὰ ἦτο πρὸς τὴν ἐκεῖ ἐπίσης παριστάμενην κυρίαν Δ. . . καὶ ἠδύνατο νὰ παρεξηγηθῇ. Περὶ τοῖς οἰκοδεσποίνης δὲν τὸν ἔμελλε, διότι ἐκ τῶν προτέρων ἦτο γνωστὸν ὅτι δὲν ἐχόρευε, καὶ θὰ ἦτο περιττὴ τοιαύτη πρότασις. Ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς τὴν Ἶριδα καὶ προσεῖδεν αὐτήν, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἀναγνώσῃ ἐντὸς τῶν κορῶν τῶν πανούργων ἐκείνων ὀφθαλμῶν τὰ διανοήματα καὶ τὰ αἰσθήματα αὐτῆς. Ἐνόμισεν ὅτι ἡ Ἶρις τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ ὅτι τὰ χείλη της σχεδὸν ἔλεγον· «Ἐλθέ τέλος πάντων· διατί διστάζεις;» καὶ δὲν ἠπατήθη.

«Εἶσθε engagée, κυρία Ἶρις;» εἶπεν αὐτῇ μετὰ δισταγμοῦ.

— Ὄχι, κύριε Λέανδρε, ἀπήντησε σταθερῶς ἐκείνη, εὐχαρίστως χορεύω.

Δὲν περιέμενεν ἐκεῖνος ἄλλον λόγον· προσέφερεν αὐτῇ τὸν βραχίονά του, ὑφ' ὃν ἠσθάνθη ἀμέσως περιβαλλόμενον καὶ σφιγγόμενον τὸν ἰδικόν της.

Ὁ τετράχορος ἤχησεν· ἡ παγετώδης χεὶρ τοῦ Λεάνδρου ἀπεδείκνυε τὴν ταραχήν του· ἀλλ' ἐκείνη ἐφαίνετο ἔξαλλος καὶ κατευχαριστημένη. Ὀσάκις ἐλάμβανον τὰς χεῖρας ἀλλήλων τὰς ἔσφιγγον νευρωδῶς καὶ σιωπῶντες, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἑκατέρου προσηλοῦντο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἄλλου, ἐνῶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἐπλησίαζον ὅσον ἦτο δυνατὸν περισσότερον πρὸς ἄλληλα. Κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ τετραχόρου figuration ἐτόλμησεν ἐκεῖνος νὰ ψιθυρίσῃ αὐτῇ· «Πάσχω, Ἶρις· νὰ ἤξευρες πόσον εἶμαι δυστυχής!». «Ἀλλὰ μήπως ἐγὼ πάσχω ὀλιγώτερον σοῦ;» ἀπήντησεν ἐκείνη χαμηλοφώνως. Καὶ ἐξηκολούθουν τὸν χορόν. Ἐὰν δέ τις πλησίον των ἱστάμενος ἤθελεν ἐντείνῃ τὸ οὖς, ἤθελεν ἀκούσῃ τὸν ἑξῆς διάλογον μεταξὺ αὐτῶν, κατὰ μικρὰς καὶ συγκεκομμένας προτάσεις, ἃς ἐψιθύριζον ἐν ταῖς εὐκαιρίαις τῶν στροφῶν.— «Πολὺ σκληρὰ εἶσαι Ἶρις! τί γίνονται λοιπὸν τὰ φιλήματά σου καὶ οἱ ὅρκοι σου ἐκείνης τῆς Κυριακῆς!» — «Ὁ Στέφανος ἐνόησεν ἤδη καὶ γνωρίζει ὅλα. Ἔσχον πολλὰς σκηνὰς μὲ τοὺς ἰδικούς μου· πολὺ ὑπέφερα, πολὺ ἔκλαυσα. Μοῦ ἀπηγόρευσε πᾶσαν μετὰ σοῦ συγκοινωνίαν καὶ μὲ ἠπείλησεν ὅτι θά . . . ». «Διατί λοιπὸν μοῦ ἔδωκες μέχρι τοῦδε ἐλπίδας; Ἐπὶ τῶν καιόντων χειλέων μου φλέγει ἀκόμη τὸ τελευταῖόν σου φίλημα, Ἶρις, τὸ δὲ στῆθός μου εἶναι ἀκόμη θερμὸν ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀναπαυθέντος μετώπου σου. Δὲν ἀκούεις τὴν καρδίαν μου πῶς πάλλει; Οἱ τῆς ἰδικῆς σου παλμοὶ ἔπαυσαν λοιλὸν ἐντελῶς; «Ἀλλὰ σὲ ἀγαπῶ, Λέανδρε, φοβερά· σοῦ τὸ ὁρκίζομαι εἰς ὅ,τι ἔχω ἱερόν. Τί νὰ κάμω ὅμως; ἐννοεῖς τὴν θέσιν μου;». Ἡ Ἶρις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ταῦτα λέγουσα ἦτο ἐστραμμένη πρὸς τὸν Λέανδρον καὶ ἀπροκαλύπτως πρὸς αὐτὸν ὡμίλει. Οὗτος παρετήρησεν ὅτι ὁ διάλογος των εἶχεν ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ μακρὰν ἀλλ' ἀπέναντι ἱσταμένου Στεφάνου. «Πρόσεξε, τῇ ἐτραύλισεν ὁ σύζυγός σου μᾶς βλέπει καὶ σὲ παρατηρεῖ ὑμιλοῦσαν».—«Δὲν μὲ μέλει, εἶπεν ἐκείνη ἀδημονοῦσα· τὸ ἠξεύρω ὅτι τόσον καὶ τόσον ἀπέχει, ἀφοῦ φύγωμεν, θάμε ὑβρίσῃ, διότι ἐχόρευσα μαζή σου· ἂς ὁμιλήσωμεν τοὐλάχιστον ἐλευθέρως, ἂς ἀπολαύσω, ἐνόσῳ εἶμαι πλησίον σου, τῆς ἀγάπης σου». Ὁ Λέανδρος ἔμεινε ἔκπληκτος· οἱ λόγοι τῆς Ἰριδος, θὰ μὲ ὑβρίσῃ, ἐπροξένησαν αὐτῷ ἀγανάκτησιν κατὰ τοῦ Στεφάνου καὶ οἴκτον πρὸς τὴν Ἶριδα. Ὦ! ἔπασχε λοιπὸν ἐκείνη καὶ ὑβρίζετο χάριν αὐτοῦ. «Ἀλλὰ σὲ κακομεταχειρίζεται λοιπόν;» ἠρώτησεν ἐκεῖνος. «Ὦ, ναί· καὶ εἶναι πολὺ βάναυσος εἰς τὰς ὕβρεις του καὶ τὸν θυμόν του· δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω τὴν ζωὴν αὐτήν, τὴν τυραννίαν του!».

Ὁ τετράχορος ἐτελείωσεν. Ὁ Λέανδρος κατὰ τὸ σύνηθες ὡδήγησε τὴν Ἶριδα εἰς τὸ κυλικεῖον, ἐξ οὗ κατέπιεν ἀπνευστὶ ποτήριον λεμονάδας. Ἠσθάνετο πῦρ ἐν ἑαυτῇ καὶ ἐπόθει ἀνάψυξιν. Ὁ νεαρὸς καὶ πάντοτε εὔθυμος Π. . . προσῆλθε μετ' ὀλίγας στιγμὰς κάθιδρως. Ἀ! δὲν ἠμπορῶ ἄλλο νὰ ὑποφέρω, ἔλεγε· κάμνει πολλὴν ζέστην ἐδῶ μέσα». «Δὲν εἶναι τόση δά!» τῷ παρετήρησεν ὁ Λέανδρος· ἀλλὰ χορεύεις πολὺ ζωηρὰ καὶ κουράζεσαι καὶ ἱδρώνεις. Ἄλλως, προσέθηκε, τὰ καλὰ μὲ κόπον ἀποκτῶνται, καὶ πρὸ τοῦ κόπου δὲν πρέπει ν' ἀποδειλιᾷς. Κοπιάζεις π. χ. ν' ἀναβῇς ὑψηλόν τι ὄρος, διέρχεσαι μεταξὺ πετρῶν καὶ ἀκανθῶν προχωρῶν καὶ πάντοτε ἀναβαίνων· διατί ὑποβάλλεσαι εἰς τὰς ἐνοχλήσεις αὐτάς; διότι γνωρίζεις, ὅτι ὅταν φθάσῃς εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους θὰ ἀπολαύσῃς ἡδονῆς ἀνεκφράστου ἐκ τῆς θαυμασίας ἐκεῖθεν ἀπόψεως. Εἰς πᾶσάν σου πρᾶξιν δὲν πρέπει ν' ἀποδειλιᾷς, εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ ὄρους νὰ μὴ σταματήσῃς εἰς τὸ μέσον ἐμπρός, πάντοτε ἐμπρός! «Δὲν ἔχει οὕτω, κυρία Ἶρις; εἰπὲ πρὸς ἐκείνην στρατφεῖς. — «Ναί, ἀπήντησεν ἐκείνη ἐννοήσασα τὴν σημασίαν τῶν λόγων του· ἀλλ' ἐὰν τις εὑρισκόμενος εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνόδου, παρατηρήσῃ ἐνώπιον παρουσιαζόμενον κρημνόν; τότε τί νὰ κάμῃ; νὰ προχωρήσῃ;

ἀλλὰ θὰ συντριφθῇ· χωρεῖ πρὸς βέβαιον θάνατον· φρονιμώτερον λοιπὸν νὰ στραφῇ ὀπίσω.

— Ὄχι, ὄχι, ἀνέκραξεν ἐκεῖνος· τοῦτο εἶναι δειλία· ὀφείλει νὰ προχωρήσῃ, καὶ ἡ γεννᾶιότης αὐτοῦ θὰ κατορθώσῃ νὰ ὑπερβῇ τὸν κρημνὸν καὶ νὰ ἐξέλθῃ νικητής. Ἐγνώριζεν ἄλλως τε ἐκ τῶν προτέρων τοὺς κινδύνους καὶ ἐὰν δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἐκτεθῇ εἰς αὐτούς, δὲν ὤφειλεν οὐδὲ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἄνοδον. Ἀγαπητὲ Ἰωάννη, προσέθηκεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Π. . . νομίζω ὅτι παραδέχεσαι τὴν γνώμην μου.

— Πληρέστατα, εἶπεν ἐκεῖνος· κυρία Ἶρις εἶσθε δειλὴ καὶ ἔχετε ἄδικον· ἀλλ' ἤρχισε τὸ βάλς. δὲν πηγαίνομεν νὰ χορεύσωμεν, κυρία;

Ἐκείνη ἐκούσα ἄκουσα ἀπεχωρίσθη τοῦ Λεάνδρου καὶ ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ Π. . . ὅστις τὴν ὡδήγησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ.

Ὁ Λέανδρος δὲν εἶχεν ὄρεξιν νὰ χορεύσῃ· παρετήρησεν ἔν τινι γωνίᾳ μίαν καθέδραν, καὶ ἔξω φρενῶν σχεδὸν ἐρρίφθη ἐπ' αὐτῆς· ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ παρεδόθη εἰς ρεμβώδεις σκέψεις

Ἡμίσειαν ὥραν διῆλθεν ἐκεῖ οὕτω· ἂν τις τὸν ἠρώτα τί συνέβη, ἢ τί εἶδεν ἐν τῇ αἰθούσῃ κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα, θὰ ἠγνόει ν' ἀπαντήσῃ. Τί ἐσκέπτετο; Τίποτε καὶ τὸ πᾶν.

Αἴφνης ἀνεσκίρτησεν ἀκούσας τὴν ἀργυρόηχον φωνὴν ἐκείνης ἀνακαγχαζούσης, ἐνῶ ἠνίρχετο πλησίον του συνομιλοῦσα μετὰ τῆς νεαρᾶς ἀγγλίδος Π. . . Συνέβη τοῦτο ψυχαίως, ἢ τὸ ἔκαμεν ἐπίτηδες, ὅπως ἐξαγάγῃ τὸν Λέανδρον ἐκ τῆς ρεμβώδους καὶ ὑπνωτικῆς καταστάσεως, ἐν ᾗ διετέλει; Ἴσως τὸ δεύτερον. Ἐκεῖνος ἀνηγέρθη καὶ ἀκούσας κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνακρουόμενον ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου τὸν θυμάσιον τοῦ Στρόους βαλλισμὸν «Δούναβην» στερρῷ τῷ ποδὶ προσῆλθε πρὸς αὐτήν. Ἐκείνη ἐννοήσασα τὸν σκοπὸν τῆς προσελεύσεώς του, ἐζήτησε συγγνώμην παρὰ τῆς δεσποινίδος Π. . . διότι τὴν ἐγκατέλιπε καὶ ἐρρίφθη, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν περίπτυξιν τοῦ βραχίονός του.

Τὸν Λέανδρον κατέλαβεν ἡδυπάθειά τις, ταραχή, ἀπηλλαγμένη ὅμως τώρα πάσης τρικυμιώδους ὁρμῆς, καὶ ἐχόρευεν, ἐχόρευεν ἀκούραστος, περισφίγγων τὴν ὀσφὺν τῆς Ἰριδος. Ἐπ' αὐτῶν στροβλιζομένων ἐπτερύγιζεν ἀόρατος ὁ ἔρως, ὁ συνδέσας ἀρρήκτοις τὰς δύο ἐκείνας καρδίας. Ἡ ψυχὴ τοῦ Λεάνδρου κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην παρεδίδετο ἀνεπιφυλάκτως εἰς τὴν ἡδονὴν τοῦ αἰσθήματός του. Ἦτο θεία ἀπόλαυσις δι' αὐτὸν νὰ εὑρίσκηται πλησίον τῆς Ἰριδος, νὰ περιβάλλῃ διὰ τοῦ βραχίονός του τὸ λεπτοφυὲς σῶμά της, νὰ ἀναπαύῃ τὰ εὐχαριστημένα βλέμματά του ἐπὶ τοῦ προσώπου της καὶ τῶν ὡραίων ποὸ πάντων ὀφθαλμῶν της, νὰ ἀναπνέῃ τὸ ἐξ αὐτῆς ἐκπεμπόμενον ἄρωμα. Ὑπῆρχε τρυφερώτερον τούτου εἰδύλλιον; Ὦ! ἐὰν ἠδύνατο ἐκείνη νὰ ἐννοήσῃ πόσον τὴν ἠγάπα ὁ Λέανδρος, βεβαίως οὐδέποτε, ἀντὶ οἱασδήποτε θυσίας, δὲν ἤθελε τὸν ἐγκαταλίπῃ, δὲν ἤθελεν ἀγαπήσῃ οὐδέποτε οὐδένα ἄλλον ἐν τῷ κόσμῳ.

Τί κρίμα ὅτι τὸ εἰδύλλιον ἐκεῖνο ἐπέπρωτο νὰ μὴ διαρκέσῃ πολύ, τί κρῖμα ὅτι δὲν ἐδύνατο ἀφρόντιστοι καὶ ἀτάραχοι νὰ ἀπολαύσωσι τὰς εὐδαιμονίας των μακρὰν τοῦ θορύβου καὶ τῆς πιέσεως τῆς κοινωνίας, μακρὰν τῶν περιέργων ὀφθαλμῶν. Φεῦ! τὸ εἰδύλλιον ἐκεῖνο τῆς ἀγάπης των μετ' ὀλίγον διεκόπτετο· ὁ ἔρως, ὅστις εἶχε ριζώσει, εἰς τὰ στήθη αὐτῶν τρικυμιωδῶς συνετρίβετο.

Μετὰ τὸν βαλισμὸν ἡ ἕξοχος κυμβαλίστρια κυρία Ρ . . ἤρχισε νὰ ἀνακρούῃ ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου σονάταν τινὰ τοῦ Σούβερτ. Ὁ Λέανδρος ἰδὼν τὴν Ἶριδα παρακαθημένην ἐκεῖ, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὴν μὲ βῆμα ἀσταθὲς καὶ βραδὺ καὶ δι' ἐξαστατικοῦ βλέμματος ἐζήτει νὰ μαλάξῃ αὐτήν. Ἐκείνη, μαντεύσασα τὸν πόθον, ὑπῆρξεν ἀμειλήκτος. «Οὐδέποτε ἐψιθύρισεν αὐτῷ. Σοὶ εἶπον ὅτι εἶναι ἀδύνατον».

Οὐδέποτε λοιπὸν τῷ εἶπεν, ἐνῷ πλησίον αὐτῶν ἀντῆχεν ἡ κλαυθμηρὰ τοῦ Σούβερτ μουσική· οὐδέποτε, ἐνῷ ἀπὸ τῶν μεγάλων ὀφθαλμῶν τῆς ἀπέστραπτεν ἐρωτικῶς τὸ μελαγχολικὸν αὐτῶν κυκνοῦν χρῶμα· οὐδέποτε ἔλεγεν ὠχρὰ καὶ μετὰ γλυκύτητος, χωρὶς νὰ ἐννοῇ τὴν ἄβυσσον, ἣν διήνοιγεν ὁ λόγος της ἐνώπιον τοῦ Λεάνδρου.

Ἡ παρὰ τῇ κυρίᾳ Δ. . . χορεσπερὶς παρετάθη μέχρι τῆς δευτέρας ὥρας τῆς πρωΐας. Πολλοὶ μεταμφιεσμένοι εἶχον ἤδη ἀπέλθει. Ἡ Ἶρις πρὶν ἢ ἀποχωρήσῃ ἐφρόντισε νὰ πλησιάσῃ τὸν Λέανδρον, ν' ἀποχαιρετίσῃ αὐτὸν σφίγξασα τὴν δεξιάν του. Ὅταν εἶπεν αὐτῷ χαῖρε, ἡ πικρία τῆς καρδίας της ἐζωγραφεῖτο ἐπὶ τῶν χειλέων της, τὰ ὁποῖα σχεδὸν ἔλεγον ὅτι ὁ ἀποχαιρετισμὸς ἐκεῖνος ἦτο ὁ τελευταῖος.

Κ. Σ. Π.

(Ἀκολουθεῖ).

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

ὑπὸ ὑγιειονὴν ἔποψιν[1]

Α'.

Ὁ διάσημος ψυχίατρος καὶ ἀνθρωποπολόγος καθηγητὴς Κατσαρ Λομβρόζος, λέγει:

«Ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ φιλήματος ἰδέα εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἀνόητος. Καὶ ἡ εἰσαγωγὴ ἀντισηπτικῶν μέτρων κατὰ τοῦ φιλήματος θὰ ἦτο ταὐτὸν πρὸς τὴν ἀπολίμανσιν τῶν ὅπλων π. χ. δι' ὧν ἐπιβιώκεται ὁ τραυματισμὸς τοῦ ἐχθροῦ. Ἂν ὑπάρχῃ ἀνθρωπίνη ἔκφρασις τῆς ἀγάπης, τοῦ πάθους,

1) Κύριός τις, ὀνόματι Ὄθων Ἀΐζενσιτς, θέλων νὰ ἐπιρρώσῃ τὴν ἰδίαν περὶ τοῦ φιλήματος γνώμην, ν' ἀναιρέσῃ δὲ τὴν πρὸ πενταετοῦς ὑπὸ ἀμερικάνου ἰατροῦ διατυπωθεῖσαν αἴτησιν καταργήσεως τοῦ ἀσπασμοῦ καὶ ν' ἀποδείξῃ τό τε ἀσύνετον καὶ ἀνεφάρμοστον τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἐνόμισε καλὸν ν' ἀποταθῇ εἰς ἐξόχους ἐπιστήμονας καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην αὐτῶν ἐπὶ τοῦ νεωτάτου fin de siècle τούτου ζητήματος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπηυθύνθη εἰς πρεῖς Ἰταλούς, δημοσιεύσαντας ἄρτι σπουδαῖα ἔργα, ἀποτελοῦντας προϊὸν πολυετῶν μελετῶν, περὶ τῆς

ἡ ἐκφρασις ἐκείνη εἶναι τὸ φίλημα, ὅπερ ἀποτελεῖ ἅμα καὶ ἐκπεπολιτισμένον εἶδος τῆς ἐκφράσεως ἐκείνης. Ὡς ἄρτι μοι ἐδόθη εὐκαιρία νὰ καταδείξω ἐν τῷ «Βιενναίῳ ἰατρικῷ ὑδδομαδιαίῳ περιοδικῷ», θεωρῶ τὸ φίλημα ὡς ἐντελῶς μεταβλητὸν εἶδος ἐκφράσεως τῆς ἀγάπης, εἶδος καθαρῶς ἀνθρώπινον, οὗτινος δὲ στεροῦνται πολλοὶ ἄγριοι λαοί.

» Εὐνόητον ἐστιν ἤδη ὅτι οὔτε νὰ καταστείλωμεν, οὔτε νὰ χαλιναγωγήσωμεν δυνάμεθα διὰ κανόνων τὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, ἡ ἁπλῆ δὲ ἰδέα παραπλησίας διατάξεως ἀποδεικνύει τὴν χονδροειδῆ μυωπίαν σοφῶν τινων καὶ τῆς ἐν τοῖς νεωτάτοις χρόνοις ἐκδηλωθείσης τάσεως αὐτῶν τοῦ ν' ἀναμιχθῶσιν ἐν πᾶσι τοῖς ζητήμασι τῆς νεωτέρας βακτηριολογικῆς ὑγιεινῆς.

» Ὁμολογούμενος εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας τὸ ὅτι ἠδυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν παρ' ἑκατομμυριῶν ἀνθρώπων εἴκοσιν ἕως τριάκοντα προσβολὰς νοσημάτων διὰ λήψεως εὐρέων προφυλακτικῶν μέτρων ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς πράξεως ταύτης, ἥτις πράγματι εἶναι ἅλιαν κατάλληλος εἰς τὸ νὰ μεταδίδῃ παντοειδῆ κολλητικὰ νοσήματα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀτόμου εἰς τὸ ἕτερον· διότι ἐν τῷ στόματι ἡμῶν κατέχομεν ὁλόκληρον συστοιχίαν μικροβίων, ἅτινα, καίπερ οὐδετέρας φύσεως τὸ πλεῖστον δύνανται ἐν τισι περιστάσεσι νὰ γεννήσωσιν ἢ καὶ μεταδώσωσι νοσήματα. Ἀλλὰ ὡσπερ πᾶσαι ἡμῶν αἱ ἐνέργειαι δὲν ἐκτιθέασιν ἡμᾶς εἰς τὸν κίνδυνον μιασμάτων, προκαλουμένων ὑπὸ τῶν κατὰ ἑκατομμύρια ἐπὶ ἑκατομμυρίων διαρκῶς περικυκλούντων ἡμᾶς μικροβίων, εἴτε ὅταν εἰς κανονικὰς περιπατήσεις ὁδοὺς καὶ εἰς ἐπιβλαβεῖς ἀνέμους ἐκτιθέμεθα, εἴτε ὅταν ἐν ναοῖς, ἐν τοῖς θεάτροις, ἐν τοῖς καφφενείοις καθήμεθα, ὅπου ἑκατοντάδες προσώπων διὰ τῆς ἀναπνοῆς, διὰ τῶν ἐνδυμάτων τὰ χείριστα μικρόβια ἀμοιβαίως ἀνταλλάσσουσιν — ἵνα ἀφῶμεν κατὰ μέρος τὸν κίνδυνον, εἰς ὃν ἐκτιθέμεθα κατὰ τὴν πόσιν γάλακτος ἢ καὶ ὕδατος; Βεβαίως ἠδυνάμεθα ν' ἀπολυμάνωμεν τὸ γάλα· ὁμολογουμένως ὅμως δυσχερῶς κατορθοῦται τὸ νὰ πίνῃ τις βεβρασμένον μόνον ὕδωρ, ὁσάκις ὑπὸ τῆς δίψης διαψλέγεται.

» Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἠδυνάμεθα πλεῖστα ὅσα νοσήματα νὰ διαφύγωμεν, ἀλλὰ τότε δὲν θὰ ἀπετελεῖτο ὁ ἡμέτερος βίος ἐκ διαρκοῦς ἀθροίσματος πόνων καὶ βασάνων; Εἶναι δὲ ἐν γένει δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις πάντων τούτων τῶν προφυλακτικῶν μέτρων; Οὐδὲν ἐπὶ τέλους ἄλλο θὰ ὑπελείπετο ἢ νὰ περικλεισθῶμεν δι' ὑαλίνου κώδωνος καὶ τοῦτον δὴ καθ' ἡμέραν διὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ ἀνθρακικοῦ ὀξέος ν' ἀπολυμαίνωμεν!

» Εὐτυχῶς ἡ σοφὴ μήτηρ φύσις οὕτω πως ἡμᾶς ἐδημιούργησεν ὥστε δυνάμεθα νὰ ἐξουδετερῶμεν καὶ νὰ καθιστῶμεν ἀκίνδυνα τὰ περιβάλλοντα ἡμᾶς μικρόβια. Τὸ ἡμέτερον σῶμα περιλαμβάνει διαρκεῖς καὶ ἀφθόνους συστοιχίας ὀργάνων ἐναντίον τῶν μικροβίων. Δι' αὐτῶν ἐν συνήθεσι περιστάσεσι προστατευόμεθα ἀπὸ τῶν τρομερῶν ἐχθρῶν, οἵτινες διαρκῶς καταστρέφονται καὶ ἀόλαβεῖς ἀποβαίνουσιν, ἐξαιρέσει βεβαίως ἐν περιπτώσεσι καθ' ἃς ἐπέρχονται ἐν καταπληκτικῷ σωρῷ καὶ ἰδιάζον περικλείουσι δηλητήριον.

Αἱ ἐν τῷ ἡμετέρῳ σώματι περιλαμβανόμεναι ἐξουδετερωτικαὶ οὐσίαι τοσοῦτῳ ἐνεργητικώτεραι ἀποβαίνουσιν, ὅσῳ ἰσχυρότερος τυγχάνει ὁ ἡμέτερος ὀργανισμός. Ἐπειδὴ λοιπὸν σχεδὸν ἀδύνατος ἀποβαίνει ὁ εὐτυχὴς βίος, ὅταν διαρκῶς ἐπιθυμῶμεν δι' ἀπολυμάνσεων κλπ. ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν μικροβίων νὰ προστατεύωμεν, τὰ κράτιστα προφυλακτικὰ μέτρα κατ' αὐτῶν συνίστανται ἐν τῇ προσπαθείᾳ ἑνὸς ἑκάστου τοῦ νὰ ἐπιρρωνύῃ καὶ κραταιοῖ ἑαυτὸν διὰ γυμναστικῶν ἀσκήσεων, διὰ ψυχολουσιῶν καὶ δι' ἀποφυγῆς παντοειδῶν ἀκολασιῶν, ἰδίᾳ δὲ ὑπερβολικῆς διανοητικῆς ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε ἐξωπλισμένους ἡμᾶς νὰ εὑρίσκωσι τὰ μικρόβια καὶ οὐδεμίαν νὰ δύνανται παρ' ἡμῖν νὰ προκαλῶσι βλάβην.

Ἐν τῇ ἰδιαζούσῃ περιπτώσει τοῦ φιλήματος τὰ βλαβερὰ μικρόβια ἐξουδετεροῦνται ἐν τῷ ἡμετέρῳ στόματι καὶ διὰ τῶν ἀπείρων τῶν ἀνεπιτηδείων μάλιστα πολλάκις ἀποβαινουσῶν φαγοκυττάων (τοῦτέστι διὰ τῶν ἀμυγδαλοειδῶν ἀδένων), ἡμένων, οἵτινες φαίνονται προωρισμένοι εἰς ἐξυπηρέτησιν τοῦ φιλήματος.

» Ἂς ἀφήσωμεν λοιπὸν τοὺς ἄγαν προσεκτικοὺς σοφοὺς ἀπαθῶς νὰ ἀδολεσχῶσι καὶ ἐν πλήρει πεποιθήσει περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς παρακολούθησεως ἐνίων κινδύνων ἐν χαρᾷ καὶ εἰρήνῃ παραδοθῶμεν εἰς τὴν γλυκεῖαν τοῦ φιλήματος εὐχαριστησιν. . . , ἥτις θὰ ἐξεμηδενίζετο ἂν ὅτ' ὑγειονομικῶν μέτρων περιωρίζετο, ἅτινα θ' ἀφῄρουν ἀπ' αὐτῆς τὴν γοητείαν τῆς ἐλευθέρας ἐξασκήσεως αὐτῆς καὶ ὁλόκληρον τὸ θεῖον αὐτῆς θέλγητρον.

Ἐν Τουρίνῳ τῇ 19 ἀπριλίου 1893

Ὅλως ὑμέτερος

Κ. ΛΟΜΠΡΟΖΟΣ».

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ) Γ. Κ. Λ.

γυναικός, ἵνα πληροφορηθῇ τὴν ἀναντιρρήτως ἀρμοδίαν ἐν τούτοις γνώμην καὶ τὸ φρόνημα αὐτῶν καὶ ν' ἀνεγκάσῃ οὕτως αὐτοὺς ἐπιστημονικὸν νὰ παράσχωσιν ὁρισμὸν εἰς τὸ φίλημα. Τὰς ἀπαντήσεις λοιπὸν τῶν τριῶν τούτων ἐξόχων ἰταλῶν ἐπιστημόνων, ἀκατέτυπωμένας ἐν εἴδει ἐπιστολῶν, ἐδημοσίευσεν ὁ ἐν λόγῳ κύριος ἐν γερμανικῇ μεταφράσει· τὴν ἀναδημοσίευσιν αὐτῶν ἐν τῇ «Ἑβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει τοῦ Νεολόγου» ἐπιχειροῦντες, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς πρώτης, τῆς τοῦ καθηγητοῦ Λομβρόζου.

νώσκοντας αὐτοὺς πλὴν ἄλλ' ὅμως κέκτηνται γοητείαν ὡς ἡ δρόσος τῆς ἱστορίας. Παρ' αὐτῇ ἤκουσα τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο, ὅπερ καὶ μεταδίδω πιστῶς. Ἀποκαλυφθεῖτε, ὁμιλεῖ ὁ γέρων. «Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν νὰ στολίζουν τὰς γυναῖκας των μὲ χρυσᾶ φορέματα καὶ φλωρία. Πολλάκις ὁ ἱερεὺς τοὺς εἶπε νὰ ἦναι λιτοί· οὐδεὶς τὸν ἤκουε, πολὺ δὲ περισσότερον αἱ γυναῖκες. Ἀπελπισθεὶς κατελάμβανε τὴν θέσιν τοῦ νάρθηκος τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκεῖ κατέγραφε τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων καὶ κεκοιμημένων. Ὑπομονητικὸς εἰς τὰς ἀπεράντολογίας τῶν γυναικῶν ἔτριψε τὸν χονδρὸν κάλαμον ἐπὶ τοῦ χάρτου μέλπων κατ' ἰδίαν τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαυὶδ «Ζῷα μικρὰ μετὰ μεγάλων, ἐκεῖ πλοῖα κτλ». Ὅλοι τὸν ἐσέβοντο. Μετὰ τὸ πέρας τῆς καταγραφῆς τῶν ὀνομάτων ἤθροιζε τὸν χάρτην καὶ ἐπλήρου τὸ πιστάλιόν του τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐκράτει ὄπισθεν, ἐντὸς τῆς ζώνης. Κατόπιν διηυθύνετο ὀλίγον μακρὰν τοῦ ναοῦ καὶ ἐκεῖθεν ἐκπυροσκρότει τὸ ὅπλον του, κράζων μεγαλοφώνως. «Λάβε Θεέ μου, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα του. Μπούμ. Ἀμήν». Ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ ἱερέως βεβαίως δὲν ἦτο ἐπαινετή. Διέβλεπεν ὅμως ὡς διορατικὸς τὴν εὐρωτιῶσαν ἕξιν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐζήτουν ἐν τῇ καταγραφῇ τῶν ὀνομάτων τὴν ἐξιλέωσιν τῶν ἁμαρτημάτων των καὶ οὐχὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὸν οἶκτον πρὸς τὰ ζῷα. Ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος, ὃν θὰ ἐξαγάγωμεν προσεχῶς ἐκ τοῦ τάφου φωτεινόν, κληροδοτεῖ ἀρκετὰς σημειώσεις εἰς τὰς λευκὰς σελίδας τοῦ εὐχολογίου του. «Ἡ συμφορὰ σωφρονίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ κακὸς χριστιανὸς σημαίνει κατάρα. Ὁ ἱερεὺς εἶναι ὡς τὰ πτηνὰ τὰ ὁποῖα κελαδοῦν. Ὁ πρῶτος διδάσκει τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, καὶ τὸ ἄπειρον μεγαλεῖον τοῦ παντοδυνάμου». Καὶ ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις ἀπεῖχε τῆς ἀσεβείας. Ἐν τῇ συνέσει του ὅμως συνησθάνθη ἡ μεγάλη ἐκείνη ψυχὴ τὴν μέλλουσαν ἐξαγρείωσιν, ἥτις δὲν παύει νὰ προσθέτῃ κηλίδας εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῆς ἡμετέρας φυλῆς. Ἐπισυνάπτω πρὸς τὸ παρὸν δύο πρόσφατα παραδείγματα. Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἱερεὺς ἀλβανὸς ἐκ Κολ..σπεύδει πρὸς καταδίωξιν πτωχῆς γυναικός, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ εἰς τὸν σύζυγόν της μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν. Δαπανᾷ ἄνω τῶν 10 λιρῶν πρὸς σύλληψιν αὐτῆς καὶ ἀπολαμβάνει γρόσια 300 τὰ ὁποῖα ὤφειλε πρὸς αὐτόν. Τὴν συνέλαβεν. Εἶδον τὸ ἄγριον πρόσωπον τοῦ ἱερέως καὶ ὁ γινώσκων τὰ ἤθη τῶν ἀλβανῶν περὶ ἐκδικήσεως, φαντάζεται τὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Ἄλλο σοβαρώτερον. Ἐσχάτως ἐδόθησαν εἰς πλούσιον ἱερωμένον πρόσωπον δύο λίραι ὀθωμανικαί ὅπως προσένεγκῃ αὐτὰς εἰς τὸ ἑλληνικὸν νοσοκομεῖον τῆς κοινότητος Βιτωλίων πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀτυχοῦς ἱερέως ἐκ Κα. τοῦ κληροδοτήσαντος ζῶντος ἔτι εἰς τὴν γῆν τὸν ἕνα πόδα του. Ὁ ἱερεὺς μετέβη εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ἡ ἐλεημοσύνη ἐκρατήθη. Καὶ ὁ ἁπλοῦς λαός, ὃν οἱ διοπτροφόροι θεωροῦσιν ἠλίθιον, οἰκτείρει τὴν κακοδαιμονίαν τῶν φιλαργύρων, τοὺς περιφρονεῖ, σφίγγει ἀπὸ κάποτε τὴν πυγμήν του καὶ στρέφει τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ κατὰ διάνοιαν λέγει πολλά, ἐννοεῖται, δὲ οὐχὶ εὐλογίας. Δυσχερὲς εἶναι τὸ ἔργον τοῦ χρονογράφου, ἀλλ' ἔτι δυσχερέστερον ὅταν κρύπτηται ἡ ἀλήθεια. Οἱ ξένοι καγχάζοντες ἀθροίζουσι τὰ σφάλματά μας ὅπως ἡμέραν τινὰ παραδώσωσιν εἰς τὴν δημοσιότητα. Ἐλεύθεροι εἶναι νὰ πράξωσι τοῦτο ὁπόταν θέλωσιν. Ἀμειλικτότερον ὅμως καὶ ἄνευ τινὸς οἴκτου θὰ τὸ πράξωσιν οἱ ἀπόστολοι τῆς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, ἵνα μὴ ἐκληφθῶσιν ὅτι ἀποφεύγουσι τὰ ἐλαττώματα παραμορφοῦντες τὰ προτερήματα. Ἡ δημοσιογραφία κατέστη σχολεῖον ἀναγκαῖον διὰ τοὺς ποθοῦντας τὴν ἐξάπλωσιν τῆς φιλανθρωπίας καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Συνεχίζοντες τὴν περὶ τῶν κτηνῶν μέριμναν τῶν εὐρωπαίων, προβαίνομεν εἰς ἀφήγησιν δύο συνοπτικῶν διηγημάτων δι' ὧν οἱ χωρικοὶ τῆς Αὐστρίας καὶ Ρωσίας εἰς τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος διδάσκουσι τὰ τέκνα των. Οἱ κάτοικοι τοῦ Πρασιόδ—Cronstal—τῆς Οὐγγαρίας τμῆμα Sibin ἀφηγοῦνται ὡς ἐκ τοῦ ἄσματος ἐμφαίνεται ὅτι τὸ πτηνὸν Mirla ἄλλοτε ὡμίλει καὶ παρηγόρει αὐτοὺς εἰς τὸ δάσος. Τὸ πτηνὸν καὶ νῦν ὑφίσταται καὶ θρηνῳδεῖ, εἶναι δὲ κατὰ τὸ σχῆμα ὀλίγον μικρότερον τοῦ κόρακος καὶ παρακολουθεῖ τοὺς ὁλοτόμους οὓς ἀγαπᾷ καὶ θεᾶται ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων καὶ τέρπει αὐτοὺς μὲ τὴν πένθιμον φωνήν του. Ὁ χωρικὸς ἐν τῇ ἀφελείᾳ του φρονεῖ ὅτι ἡ Μίρλα ἀντιλαλεῖ τοὺς πόνους του. Ἐκτὸς τούτου οἱ χωρικοὶ ἐκ παραδόσεως τηροῦσιν εὐλαβῶς τὸ ἄσμα τῆς Μίρλας, τὸ ὁποῖον μελπόμενον ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπαράσσει τὴν καρδίαν τοῦ ἀκροατοῦ. Τὸ ἱστορικὸν κατὰ περίληψιν.

Μήτηρ ἔχουσα μονογενῆ υἱὸν ἐκληρώθη νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν βασιλέα τῆς Αὐστρίας. Ἐπειδὴ ὁ νέος ἐλυπεῖτο διὰ τὴν μνηστήν του, πρὶν ἀναχωρήσῃ ἡ μήτηρ ἔστεψεν αὐτούς. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ νέου ἡ κακὴ μήτηρ, φρονοῦσα ὅτι ἡ νύμφη τῇ ἀφῄρεσεν ὅλην τὴν ἀγάπην τοῦ υἱοῦ της, τὴν ἐκλείσεν εἰς τὸ σκοτεινὸν ὑπόγειον τῆς οἰκίας της. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει ὅτι ἡ ἱστορία τῶν πενθερῶν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην δὲν εἶναι εὐάρεστον. Ἐννοεῖται λοιπὸν ὅτι ἐν τῷ ὑπογείῳ ἡ ἄτυχὴς νύμφη ἔτρωγε ξύλον καὶ ὅλον τὸ ἄγος τῆς ζηλοτυπίας τῆς πενθερᾶς. Ὁ νέος ἐπιστρέφει ἐκ τοῦ στρατοῦ καὶ ὡς εἴθισται εἰς τοὺς στρατηλάτας τῆς εἰρήνης δροσίζεται εἰς τὸ παρακείμενον μικρὸν πανδοχεῖον, ὅπου καὶ μανθάνει τὰ τῆς ποτρίδος του νέα. Λαμβάνει λοιπὸν γνῶσιν ὅτι πρὸ πολλοῦ ὁ νουτάρης τοῦ δημαρχείου ἀφηγήθη καὶ ὁ εὐλαβὴς ἱερεὺς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ σύζυγός του ἀμέσως ἐγκατέλειψε τὸν οἶκον του ἀκολουθήσας τὸν ἐραστήν της. Μετ' ὀλίγον ἡ μήτηρ ἀνεγκαλίσθη τὸν υἱόν της χαίρουσα διότι ἐγίνωσκε περὶ τῆς δραπετεύσεως τῆς συζύγου του.

Πάντοτε ἐν τοῖς χωρίοις ἡ κοινὴ γνώμη ῥυθμίζεται ἀπὸ τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ δημάρχου ἀδιάφορον ἂν τοῦτο εἶναι ὀρθόν, τὸ εἰπὸν οἱ ἄρχοντες οἱ χθὲς ψωμοζήται καὶ νῦν πλούσιοι καὶ πρέπει νὰ πιστευθῇ ὁ λόγος των. Καὶ τοιουτοτρόπως γεννῶνται καὶ θνήσκουν τόσα πλάσματα τοῦ Θεοῦ χωρὶς νὰ ληφθῶσι ὑπ' ὄψιν τὰ

**

ΖΩΑ ΜΚΡΑ ΜΕΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ.

Ἐπιζωοτία.*

Κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1788 ὁπότε ἠλύγει ὁ Πελαγωνείας Νεκτάριος ἔλαβεν χώραν τὸ ἀκόλουθον γεγονός. Ἱερεύς τις λευκόθριξ ἔζη ἐν φόβῳ Θεοῦ εἰς τὴν καλλιτέραν κώμην καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν αἱ κωμοπόλεις ἐφιλοξένουν τὴν ἀριστοκρατίαν. Καλὸν νὰ ἀνακαπτῇ τις τὴν μνήμην τῶν σεβασμίων γερόντων. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι φαίνονται ὡς φάσματα διὰ τοὺς μὴ γι-

*) Ἴδε ἀριθ. 38, σελ. 749—751.

παράπονα ἑνίων χωρικῶν, οἵτινες διὰ νὰ πιστευθῶσιν ἀνάγκη πᾶσα νὰ μὴ φέρουν πέδιλα ἀλλὰ συστάσεις.

Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ νέος μελαγχολῶν καὶ ἄνευ τινῶν παρατηρήσεων πρὸς τὴν μητέρα του διευθύνεται εἰς τὸ δάσος ὅπως ἐν ἀνέσει θρηνήσῃ. Ἀλλ' ἰδοὺ ὁ ἀντιλήπτωρ τῶν δυστυχῶν χωρικῶν —ἡ Μίρλα— ἐπεφάνη καὶ τὸν παρηγορεῖ. Ὁ Γιόχαν—Ἰωάννης—ἔμως δὲν δίδει προσοχὴν καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ θρηνῶδες ᾆσμα του. «Ἔχασα τὴν πλάνην μου, ἀλλ' ἔχω τὴν μνήμην». Καὶ εἰς ἀπάντησιν ἡ Μίρλα διὰ τῆς φωνῆς της ἑλκύει τὴν προσοχὴν τοῦ νέου: «Γιόχαν παιδί μου τὸ καύχημα τοῦ χωργιοῦ· ἡ φλὲξ τῆς ἀγάπης καὶ ὁ καθρέπτης τῆς Φλωρίκας, μὴ θρηνῇς, ζῇ ἡ Φλωρίκα πιστὴ εἰς τὸν ἔρωτά σου. Εἰς τὸ ὑπόγειον ἡ μήτηρ σου τὴν ἔκλεισε καὶ σὲ ἀναμένει νὰ τὴν σώσῃς». Ὁ Γιόχαν σπεύδει καὶ ἀνευρίσκει αὐτὴν εἰς σκελετώδη κατάστασιν. Τὴν ἐρωτᾷ ὁποίαν τιμωρίαν προτείνει διὰ τὴν μητέρα του. Ἡ σύζυγός του ἀπαντᾷ «Εἰς πᾶν ἁμάρτημα ἔλεος». Ὁ Γιόχαν οὐδένα ἀκούει καὶ καίει τὴν μητέρα του πρὸς παραδειγματισμόν. Καὶ οἱ χωρικοί, τέκνα τῶν παραδόσεων, φρονοῦν ὅτι, ὅταν θέλῃ, ὁμιλεῖ καὶ σήμερον ἡ Μίρλα διὰ νὰ εὐεργετήσῃ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι πράγματι ἀγαποῦν. Καὶ οἱ ὁδοιποροῦντες τὰς χώρας τῆς Αὐστρίας θαυμάζουν τὴν ἡμερότητα τῶν ζώων, τὴν οἰκειότητα τοῦ χωρικοῦ, ὅστις κινεῖ τὴν μάστιγα σπανίως πρὸς ἐκφοβισμὸν ἢ πρὸς τιμωρίαν του.

Α. ΤΣΙΜΗΣ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ. — Τὸ περὶ τῶν σεισμῶν τῆς Ζακύνθου ἄρθρον τοῦ κ. W.—G. Forster. — *Ἀνακοινώσεις* G. Pouchet *καὶ* Ch. Rabot *περὶ πολικῶν πάγων.* — *Ἡ εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας ἐκδρομὴ τοῦ* Peary. — *ΧΡΟΝΙΚΑ.* — *Ἡ δοκιμασία τοῦ θανάτου.* — *Μετεωρολογικὸν δελτίον τοῦ μηνὸς ἰουνίου (ν. ἡμ.).*

Ἐν τῇ Mediterranean Naturalist τοῦ ἀπριλίου ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ ἐν Ζακύνθῳ διευθυντοῦ τοῦ Easterh Telegraph κ. W. G. Forster, ἐν ᾧ ἀναγράφονται τὰ περὶ τῶν δονήσεων, αἵτινες ἐπίνεγκον κατὰ Ἰανουάριον τοσαύτας εἰς τὴν ἀτυχῆ νῆσον καταστροφάς, ὅπερ θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ φιλοξενήσωμεν εἰς ταῖς ἡμετέραις στήλαις, ἐπιφυλασσόμενοι πάντοτε νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ τὴν βεβαίως γενησομένην ἀεπτομερῆ μελέτην τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας οἱ σεισμοὶ οὗτοι ἔλαβον χώραν.

Κατὰ τὸν γράφοντα ἐκ παραδόσεως φέρεται ὡς σχεδὸν βέβαιον ὅτι ἡ Ζάκυνθος ὑπόκειται ἀμεταβλήτως εἰς σεισμὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον σοβαρὸν κατὰ πᾶν τριακοστὸν ἔτος, τοῦ κύκλου δὲ τούτου τῶν σεισμικῶν διαταράξεων ὄντος ἄλλως κοινοῦ εἰς ἁπάσας τὰς ἐκτεθειμένας εἰς τὴν μάστιγα ταύτην χώρας τῆς μεσημβρινοανατολικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος ὁ Ἀσίας, ἕπεται ὅτι ὑφίσταται ἐντελῶς καθεστὼς νόμος διέπων τὰ φαινόμενα ταῦτα. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, ἐὰν παρέλθῃ ἀρκετὰ μακρὸς χρόνος ἄνευ ἐλαφρῶν δονήσεων, αἵτινες κατὰ μέσον ὅρον παράγονται ἑβδομαδιαίως εἰς τὰς μηνιφαιστειακὰς χώρας, τὰς δὲ περιόδους ταύτας τῆς σχετικῆς γαλήνης διαδεχθῇ περίοδος σταθερῶν δονήσεων, εἶνε σχεδὸν βέβαιον ὅτι καταστρεπτικὸς παραχθήσεται κτύπος. Τοῦτο ἀποτελεῖ σημεῖον σπουδαιότατον, ὅπερ οὐδόλως δέον νὰ μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἀρχῆς τῶν δονήσεων τούτων.

Ὁ τελευταῖος σοβαρὸς σεισμός, ὁ πρὸ τῆς συγχρόνου σειρᾶς καταστρέψας τὴν χώραν, ἐγένετο τὴ 14]26 ὀκτωβρίου 1873, καίτοι δὲ ἧττο οὗτος κατὰ πολὺ ἧττον φοβερὸς τοῦ τελευταίου, οὐδὲν ἧττον ἔλαβε γένεσιν εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μόνου χιλιομέτρου ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ συγχρόνου κτύπου, ὡς τοῦτο ἀπέδειξαν αἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην γενόμεναι μελέται.

Ὁ σεισμὸς οὗτος ἔσχεν ἀκριβῶς τὰ αὐτὰ τοῦ τελευταίου χαρακτηριστικά, τὰ αὐτὰ πρόδρομα φαινόμενα, τὰς αὐτὰς συνακολούθους περιστάσεις. Ἄλλως τε δέ, οἱ καὶ ἀπὸ τοῦ 1873 κτύποι σημαντικοὶ καὶ ἕτεροι ἐλαφρότεροι ἔλαβον χώραν, οὐδεὶς τούτων ἔσχε ποτὲ τοσούτῳ τοπικὸν χαρακτῆρα, ὅσῳ οἱ τελευταῖοι. Κατὰ τὸν μέγαν σεισμὸν τῆς 15]27 αὐγούστου 1886, ἐξ οὗ καταστράφησαν τὰ μεσημβρινοανατολικῶς τῆς Ζακύνθου κείμενα Φιλιατρά, ἡ νῆσος ἔμεινεν εὐτυχῶς ἐκτὸς τῶν ἀμέσων κυμάτων τῶν σεισμικῶν δυνάμεων, ἅτινα προέβαινον ἀκτινηδὸν ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ κτύπου, κειμένου εἰς πλάτος 37° 25′ καὶ εἰς ἀνατολικὸν μῆκος 21° 11′ (ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Γρηνουιτζίου). Ὁ σεισμὸς οὗτος ἐγένετο παραίτιος σημαντικῶν ζημιῶν, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσαύτη ὥστε, παρὰ τὴν ἀπόστασιν, μέγιστον νὰ προξενήσῃ ἐν Μελίτῃ τρόμον.

Ἀπὸ τοῦ 1886 μέχρι τοῦ ἔαρος τοῦ 1890, ἐγένοντο μὲν πολυάριθμοι μικροὶ κτύποι, ἀλλὰ κατόπιν καὶ μέχρι τοῦ αὐγούστου τοῦ 1892 ἐλαφραί τινες μόνον ἐσημειώθησαν δονήσεις. Τὴν 4]16 αὐγούστου, παρήχθησαν αἴφνης περὶ τοὺς δώδεκα μικροὶ κτύποι, ἐντελῶς τοπικοί, διευθυνόμενοι ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, μετὰ τριήμερον δὲ ἀπόλυτον ἡσυχίαν, ἤρξαντο καὶ πάλιν, καί, καίπερ ἁπλοῖ ὄντες παλμοί, εἶχον ἰδίαν ἐνδεδειγμένον χαρακτῆρα.

Τὸ μεσονύκτιον τῆς 15]27 αὐγούστου, ἰσχυρὸς παρήχθη κτύπος, ἀπὸ δὲ τῆς στιγμῆς ταύτης μέχρι τῶν ἰσχυροτέρων ἔτι δονήσεων τῆς 22]3 καὶ 24]5 σεπτεμβρίου, τὸ ἔδαφος ἀδιαλείπτως ἐσαλεύετο. Εἶτα δέ, μετὰ γαλήνην ἡμερῶν τινων, οἱ κλονισμοὶ ἐπανελήφθησαν καὶ ἐξηκολούθησαν μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ἰανουαρίου. Τέλος, μετὰ δεκαπενθήμερον νέαν περίοδον ἐντελοῦς ἡσυχίας, τὴν 18]30 ἰανουαρίου, τὴν 9 ὥραν τῆς πρωΐας, ἰδίαν διακεκριμένος ἠκούσθη μυκηθμός, ὃν διεδέξατο δόνησις βραχεῖα, ξηρά, ὡς ἂν εἰ ἔπιπτε μᾶζά τις, μετὰ ταύτην δὲ ἐπανῆλθεν ἡ προτέρα γαλήνη. Ἐσημείωσα μετὰ τὸν κλονισμὸν σειρὰν μικρῶν κυμάνσεων τῆς θαλάσσης, ἅτις ἦτο γαληνιαία πρὸ καὶ μετὰ τὸ φαινόμενον. Ἡ νὺξ διῆλθεν ἐν ἡσυχίᾳ, ἀλλὰ τὴν 5 ὥρ. 34′ τοπικοῦ χρόνου, σύμπασα ἡ νῆσος ἤρξατο σαλευομένη ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς κατὰ τρόπον φοβερόν, διὰ κινήσεως κα-

θαρῶς κυματοειδοῦς, περατουμένης διὰ κινήσεως, ἣν ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω ἄλλως ἢ προσομοιάζων αὐτὴν πρὸς τὴν ἰσχυρᾶς τινὸς δυνάμεως συστρεφούσης τὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Ἡ δόνησις αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ 12″, τὸ δὲ κέντρον αὐτῆς ἔκειτο ἀναμφιβόλως ἐν τῇ θαλάσσῃ, πλησιέστατα πρὸς τὴν πόλιν καὶ πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς.

Ἡ καταστρεπτικὴ δύναμις εἶχε τάσιν ἀποκλίσεως ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν τῆς νήσου, ἧς τὸ μῆκος ἀνέρχεται εἰς 18 χιλ., τὸ δὲ μέσον πλάτος εἰς 13. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, οἱ κτύποι ἦσαν συχνοὶ προκαλοῦντες τρόμον, ἐμετρήθησαν δὲ πολλαὶ ἑκατοντάδες τούτων μέχρι νυκτός, διὰ τοῦτο δὲ πάντες διενυκτέρευσαν ἐν τοῖς ἀγροῖς.

Τὴν 20]1 φεβρουαρίου, τὴν 1 ὥρ. 56′ τῆς πρωΐας, ἕτερος φοβερὸς κτύπος ἐγένετο, ἧττον μὲν τοῦ πρώτου ἰσχυρός, ἀλλ' ἔχων ἐνέργειαν διευθυνομένην πρὸς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν καὶ μείζονα καταστρεπτικὴν δύναμιν. Ὁ κτύπος οὗτος διήρκεσεν 20 δευτερόλεπτα, ἠκολούθησαν δὲ αὐτὸν πολλοὶ ἄλλοι. Μετὰ 23 ὥρας, τρίτη ἰσχυρὰ παρήχθη δόνησις, καὶ καθ' ἅπασαν τὴν ἑβδομάδα, οἱ κλονισμοὶ διεδέξαντο ἀλλήλους οὕτω περιοδικῶς, μετ' ἐντάσεως φθινούσης. Ἀπὸ τῆς πρώτης δονήσεως μέχρι τῆς σήμερον, αἱ αἰσθηταὶ γενόμεναι δονήσεις ἀνέρχονται τοὐλάχιστον εἰς χιλίας.

Φυσικῶς αἱ ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι ζημίαι ἦσαν λίαν σημαντικαὶ ἕνεκα τῆς ἐκτάσεως τῆς ζώνης τῆς καταστρωφῆς, ἐπίσης δὲ καὶ ἕνεκα τῆς διασπορᾶς τῶν χωρίων καὶ τῆς ἐν γένει κακῆς κατασκευῆς τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς κακῆς αὐτῶν καταστάσεως, ἥτις εἶνε συνέπεια τῆς μεγάλης τῆς νήσου πτωχείας. Πρὸς ἀνέγερσιν τῶν ἐρειπωθεισῶν οἰκοδομῶν θὰ ἀπαιτοῦντο τοὐλάχιστον 12 ἑκατομμύρια φράγκων, ἐπειδὴ δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο οὐδέποτε πραγματοποιηθήσεται, τὰ πλεῖστον τῶν κατοίκων ἀναγκασθήσεται νὰ ἐκπατρισθῇ.

Καὶ αὕτη μὲν εἶνε ἡ ἀξιόλογος περὶ τῶν σεισμῶν τῆς Ζακύνθου ἔκθεσις τοῦ κ. Forsler, οὗ τινος ἡ γνώμη ἐκ τε τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς καὶ ἐκ τῶν περὶ τοῦ γεωλογικοῦ τούτου φαινομένου ἰδικῶν αὐτοῦ γνώσεων κεῖται, ὡς γνωστόν, ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως. Περὶ γεωλογίας δὲ ὄντος τοῦ λόγου, ἀναγκαῖον θεωροῦμεν ν' ἀναγράψωμεν τὰς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 21]3 ἰουλίου γενομένας ἀνακοινώσεις ὑπὸ τῶν κ. Georges Ponchet καὶ Daubrée, ἀντιπροσωπεύοντος τὸν κ. Ch. Rabot, ἀνακοινώσεις στενῶς συνδεομένας πρὸς τὸ περὶ πολικῶν χωρῶν ἡμέτερον θέμα.

Αἱ πρῶται τούτων ἀναφέρονται εἰς τινας παρατηρήσεις σχετικὰς πρὸς τὴν μορφὴν τοῦ πάγου ἐν τῇ νήσῳ Jan Mayen καὶ ἐν τῷ ἐν Σπιτζβέργῃ ὅρμῳ τῆς Ἀναζητήσεως (baie de la Recherche). Ἐν Jan Mayen, ὁ πάγος, πάχους 0,15 μ. περίπου, παρουσίαζεν εἰδικὴν σύστασιν, καθ' ὅσον ἀπετελεῖτο ἐξ ἀκανονίστων καθέτων πρισμάτων, πάχους 10 χιλιοστομέτρων περίπου, κεχωρισμένων δὲ ἀπ' ἀλλήλων διὰ διαστημάτων 1 χιλιοστομέτρου πλάτους περίπου καὶ συνηνωμένων μόνον κατὰ τὸ ἀνώτερον πρὸς τὸν ἀέρα ἄκρον αὐτῶν δι' ὁμοιομόρφου στρώματος σκιεροῦ πάγου 0,01 μέχρι 0,02 μ. πάχους.

Ἐν Σπιτζβέργῃ δέ, τὸ γιγαντιαῖον μέτωπον δύο πρὸς τὴν θάλασσαν ρεόντων παγώνων, παρουσίαζε τρεῖς ἀποχρώσεις, αἵτινες καίπερ ἐν γένει ἐπικείμεναι ἀλλήλων καὶ διαδεχόμεναι ἀλλήλας βαθμιαίως—ἤτοι σκοτειναὶ κατὰ τὴν βάσιν, κυαναῖ ὑποπράσινοι κατὰ τὸ μέσον, λευκαὶ δὲ καὶ ἐκ πεπηγυίας χιόνος ἀποτελούμεναι κατὰ τὸ ἀνώτερον στρῶμα—διεστέλλοντο ἀλλήλων καὶ ἀνίσως ἐν τῷ παγῶνι διενέμοντο. Οἱ δὲ ἐκ τοῦ παγῶνος τούτου προερχόμενοι πλωτοὶ πάγοι παρουσίαζον ἐπίσης τὰς τρεῖς ταύτας διακεκριμένας ὄψεις, εἰς ταῦτα δὲ προστίθεται ὅτι τὰ ὕδατα τοῦ ὅρμου τῆς Recherche ἔχουσι βαθὺ πράσινον χρῶμα.

Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Daubrée ἀνακοινωθὲν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ch. Rabot ὑπόμνημα ἀναφέρεται εἰς τοὺς παγῶνας τῆς Σπιτζβέργης, οὓς ἐμελέτησεν ὁ ἐξερευνητὴς οὗτος ἀπὸ τοῦ 1882 μέχρι τοῦ 1891. Ἐκ τοῦ ὑπομνήματος τούτου συνάγεται ὅτι, παρὰ τὴν μέχρι τοῦδε κρατοῦσαν γνώμην ὅτι ὁλόκληρος ἡ πολικὴ αὕτη νῆσος καλύπτεται ὑπὸ συνεχοῦς στρώματος πάγου, ἀπαντῶσιν ἐπ' αὐτῆς τρεῖς μόνον μεγάλοι ἀπομεμονωμένοι ὄγκοι πάγου. Μεταξὺ τῆς ὁμάδος ταύτης τῶν παγώνων ὑπάρχει εὐρεῖα χώρα, ἐν ᾗ ἀπαντῶσι μόνον μικρὰ τεμάχια τοπικῶν πάγων, οὕτω δὲ ἀποτελεῖται εἶδός τι ὁάσεως κεκαλυμμένης ὑπὸ βλαστήσεως σχετικῶς πλουσίας, κατοικουμένης δὲ ὑπὸ πολυαρίθμων ἀγελῶν ταράνδων. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐκ χωρῶν, πλησιεστατα ἀλλήλων κειμένων, δυνατὸν τινὲς μὲν νὰ εὑρίσκωνται εἰς παγετώδη περίοδον, ἐνῷ ἐν ἄλλαις ἡ λειτουργία τῆς ζωῆς τελεῖται μετὰ τῆς μεγίστης ὑπὸ τοῦ κλίματος ἐπιτρεπομένης ἐντάσεως. Ἄλλως τε δὲ οἱ παγῶνες τῆς Σπιτζβέργης ὑφίστανται, ὡς καὶ οἱ τῶν Ἄλπεων, κατὰ μῆκος σημαντικὰς αὐξομειώσεις. Οὕτως ἀπὸ τοῦ 1838 μέχρι τοῦ 1891, εἷς τῶν παγώνων τοῦ ὅρμου τῆς Recherche ὑπεχώρησε σημαντικῶς, ἐνῷ τοὐναντίον ἄλλοι προήλασαν κατὰ διάστημα οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, τῷ δὲ 1860, οἱ παγῶνες τῆς Σπιτζβέργης φαίνονται διελθόντες περίοδον αὐξήσεως, ἥτις συμπίπτει μετὰ τῆς τῶν παγώνων τῶν Ἄλπεων περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχήν.

Περὶ πολικῶν δὲ χωρῶν καὶ τῶν εἰς ταύτας ἐκδρομῶν καὶ ἐξερευνήσεων ὄντος τοῦ λόγου, ἀναγκαῖον νὰ σημειωθῇ ὅτι πλὴν τοῦ κ. Nansen, ἀναχωρήσαντος πρὸ μηνὸς καὶ πλέον ἐκ Χριστιανίας πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν περὶ τὸν βόρειον πόλον χωρῶν, ἀγγέλλεται ἡ πρὸς τὸ αὐτὸ σημεῖον προσεχὴς ἀναχώρησις τοῦ ἀμερικανοῦ θαλασσοπόρου κ. Peary, ὅστις γνωστότατος ἐγένετο ἐκ τινος εἰς τῆς ἀρκτικὰς πολικὰς χώρας ἐκδρομῆς, καθ' ἣν ἐθεωρήθη ὡς ἀπολεσθείς, ἰδία δὲ πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτοῦ ἀπηρτήθη ἀποστολή.

Ἡ διάρκεια τῆς προκειμένης ἐκδρομῆς, ἥτις ἔσται ἡ δευτέρα τοῦ θαλασσοπόρου τούτου καὶ γενήσεται διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου Falcon, προϋπολογίζεται εἰς δύο τοὐλάχιστον ἔτη. Τὸ προσωπικὸν δὲ αὐτῆς ἀποτελέσουσι, πλὴν τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ δόκτορος Cook, ὅστις ἦτο ἰατρὸς καὶ τῆς πρώτης, δέκα περίπου πρόσωπα, διηρημένα εἰς δύο τμήματα. Ὁ δὲ σκοπὸς

τῆς ἐκδρομῆς ταύτης εἶνε μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐντελὴς ἐξερεύνησις τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς ψύσεως τοῦ βορείου ἀρχιπελάγους τοῦ ὑψισταμένου ἀρκτικῶς τῆς στερεᾶς γῆς, χρησιμοποιοῦνται δὲ πρὸς διάβασιν τῶν ἐλκυθρῶν οἱ μεταξὺ τῶν νήσων βραχίονες τῆς πεπηγυίας θαλάσσης.

Ὁ δρόμος, ὃν θὰ ἀκολουθήσῃ ἡ ἐκδρομὴ αὕτη, ἔσται αὐτὸς ὁ τῆς τοῦ 1891, ἤτοι ἡ θάλασσα τοῦ Baffin, ὁ πορθμὸς τοῦ Smith καὶ ὁ ὅρμος τοῦ MacCornick, ὅπου ἱδρυθήσεται, εἰς πλάτος 77° 44′, τὸ στρατηγεῖον, οὐχὶ μακρὰν τῆς θέσεως τοῦ τῆς πρώτης ἐκδρομῆς. Ἐκεῖ κατασκευασθήσονται καλύβαι μετ' ἀποθηκῶν τῶν προμηθειῶν· ἐκεῖ δὲ προτίθεται ὁ Peary νὰ διέλθῃ τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ χειμῶνος τοῦ 1893—94. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀπαντῶσι πολυάριθμοι ἀγέλαι ἰθαγενῶν ἀγρίων βοῶν (bœufs musqués), ἕνεκα τούτου δὲ ἐλπίζουσιν ὅτι κατὰ τὴν αὐτόθι διαμονὴν τῶν ἐξερευνητῶν μικρὰ ἔσται ἡ τῶν ἐξ Ἀμερικῆς προμηθειῶν κατανάλωσις.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ὁ ἄγγλος ἰατρὸς κ. Edwin Haward λαβὼν ἀφορμὴν νὰ γνωμοδοτήσῃ μετὰ τοῦ κ. Richardson, ἐὰν ἡ ζωὴ ἀνθρώπου τινὸς ἐξέλιπεν ἢ οὔ, μετεχειρίσθη δέκα διαφόρους δοκιμασίας, ὧν αἱ μὲν ὀκτὼ ἐδείκνυον τὸν θάνατον ἐπελθόντα, αἱ δὲ ἄλλαι δύο, τοὐναντίον ἐδείκνυον ὅτι δὲν ἦτο ἐντελῶς ἐσβεσμένη ἡ ζωή.

Αἱ δέκα βεβαιωτικαὶ τοῦ θανάτου δοκιμασίαι ἦσαν αἱ ἑξῆς:

α) Ἐντελὴς ἀπουσία παντὸς ἤχου καὶ πάσης κινήσεως τῆς καρδίας·

β) Ἐντελὴς ἔλλειψις παντὸς ἤχου ἢ κινήσεως ἀναπνευστικῆς·

γ) Θερμοκρασία τοῦ σώματος ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τοῦ περιβάλλοντος ἀέρος·

δ) Στιλπνὴ βελόνη, ἐμβυθισθεῖσα ἐν τῇ δισχιδεῖ τοῦ βραχίονος καὶ παρεμείνασα ἐν αὐτῷ ἐπί τινα χρόνον, οὐδὲν κατὰ τὴν ἔξοδον ἐδείκνυεν ἴχνος ὀξειδώσεως·

ε) Διαλείποντες ἠλεκτρικοὶ κλονισμοί, διαβιβαζόντες διὰ διαφόρων μυῶν καὶ ὁμάδων μυῶν, οὐδὲν προυκάλεσαν σύμπτωμα ἐρεθισμοῦ·

ς) Ἡ εἰς τὰς φλεβας τοῦ βραχίονος ἐφαρμοσθεῖσα δοκιμασία διὰ τοῦ σφιγκτῆρος (ligature) δὲν ἐπέφερε τὴν τῶν φλεβῶν πλήρωσιν·

ζ) Ἡ ὑποδόριος ἔνεσις τῆς ἀμμωνίας παρήγαγε τὴν σκοτεινὴν φαιὰν κηλῖδα, τὴν σημαίνουσαν τὴν ἀλλοίωσιν (διάλυσιν) τοῦ αἵματος·

η) Βεβαίωσις τῆς χαρακτηριστικῆς τοῦ πτώματος ἀκαμψίας.

Αἱ δὲ δύο ἀποφατικαὶ δοκιμασίαι ἦσαν αἱ ἑπόμεναι:

Τὸ ἄνοιγμα φλεβός τινος πρὸς βεβαίωσιν τῆς πήξεως τοῦ αἵματος ἔδειξε τοῦτο ῥευστόν. Ἡ δοκιμασία αὕτη δὲν κρίνεται λίαν σημαντική, διότι κατά τινας ἐκτάκτους περιστάσεις τὸ αἷμα παραμένει ῥευστὸν καὶ μετὰ τὸν θάνατον. Ἀλλὰ δοκιμασία τις, ἥτις ὑπὸ πολλῶν θεωρεῖται ἐξόχως σημαντική, ἀποδείχθη ἐλαττωματική. Κατὰ ταύτην κρατοῦνται πρὸ ἑντόνου φωτὸς οἱ δάκτυλοι τοῦ ὑποτιθεμένου νεκροῦ καὶ παρατηρεῖται τὸ μεταξὺ δύο ἐν ἐπαφῇ δακτύλων στενὸν διάστημα. Ἐὰν τὸ ὑπὸ δοκιμασίαν πρόσωπον εἶνε ζῶν, παρατηρεῖται γραμμὴ ἀλουργοβαφὴς (écarlate), ἡ δὲ ἀπουσία τοῦ χρώματος τούτου εἶνε ἔνδειξις θανάτου. Ἀλλά, κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος περίστασιν, ἡ ἀλουργοβαφὴς γραμμὴ ἦτο ἐντελῶς ὁρατή, καίτοι ὁ θάνατος ἦτο ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας διὰ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ πτώματος. Ἐν ἑτέρᾳ δέ τινι περιστάσει, ἡ αὐτὴ δοκιμασία ἐσήμαινεν ὡς νεκρὰν γυναῖκα, ἥτις οὐδόλως ἦτο τοιαύτη.

Συνεχίζοντες, δημοσιεύομεν τὸ μετεωρολογικὸν δελτίον τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς βορειοδυτικῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τοῦ Δελτίου τοῦ κεντρικοῦ μετεωρολογικοῦ γραφείου τῆς Γαλλίας, διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον (ν. ἡμ.).

Ἡμερ. Ἰουνίου	Ἄκραι θερμοκρασίαι. Ταπεινοτάτη.	Ἄκραι θερμοκρασίαι. Ὑψίστη.
» 2	—2°, ἐν Pic du Midi· —1°, ἐν Puy de Dôme· 0°, ἐν Servance.	32°, ἐν Laghouat· 29°, ἐν Oran· 28°, ἐν Παλέρμῳ· 27°, ἐν Cap Béarn.
» 3	—3°, ἐν Pic du Midi· 1°, ἐν Haparanda καὶ ἐν Hernosand.	29°, ἐν Ile d'Aix καὶ ἐν Aumale· 28°, ἐν Παλέρμῳ, Σφάξ καὶ ἐν Oran.
» 4	—4°, ἐν Pic du Midi· 0°, ἐν Hernosand· 1°, ἐν Haparanda.	34°, ἐν Cap Béarn. 31°, ἐν Σφάξ· 29°, ἐν Βρινδησίῳ καὶ ἐν Oran.
» 5	—6°, ἐν Pic du Midi· —1°, ἐν Haparanda· 3°, ἐν mont Ventoux.	33°, ἐν Laghouat· 31°, ἐν Παλέρμῳ καὶ ἐν Cap Béarn.
» 6	—5°, ἐν Pic du Midi· 1°, ἐν Haparanda· 2°, ἐν mont Ventoux.	34°, ἐν Cap Béarn καὶ ἐν Biskra· 32°, ἐν Laghouat· 30°, ἐν Porto.
» 7	—1°, ἐν Pic du Midi· 2°, ἐν mont Ventoux· 3°, ἐν Servance.	34°, ἐν Cap Béarn· 33°, ἐν Biskra καὶ ἐν Funchal· 34°, ἐν Porto
» 8	—1°, ἐν Pic du Midi· 1°, ἐν Haparanda· καὶ ἐν mont Ventoux.	35°, ἐν Cap Béarn· 34°, ἐν Laghouat· 32°, ἐν Μαδρίτῃ.
» 9	3°, ἐν Pic du Midi· 4°, ἐν Haparanda· 5°, ἐν mont Ventoux.	35°, ἐν Cap Béarn καὶ ἐν Biskra· 33°, ἐν Aumale καὶ ἐν Μαδρίτῃ.
» 10	2°, ἐν Pic du Midi· 3°, ἐν Hernosand· 5°, ἐν mont Ventoux.	36°, ἐν Laghouat· 34°, ἐν Μαδρίτῃ· 33°, ἐν Cap Béarn.
» 11	0°, ἐν Pic du Midi· 3°, ἐν mont Ventoux· 5°, ἐν Puy de Dôme.	35°, ἐν Laghouat· 33°, ἐν Cap Béarn· 32°, ἐν San Fernando.
» 12	3°, ἐν Pic du Midi· 4°, ἐν mont Ventoux· καὶ ἐν Bodo· 8°, ἐν Ἀρχαγγέλῳ.	36°, ἐν Laghouat καὶ ἐν Μαδρίτῃ· 35°, ἐν Ile d'Aix· 34°, ἐν Biarritz.
» 13	5°, ἐν Bodo, ἐν Haparanda καὶ ἐν Ἀρχαγγέλῳ· 7°, ἐν Clermont.	39°, ἐν Laghouat· 38°, ἐν Aumale· 35°, ἐν Cap Béarn.
» 14	—3°, ἐν Pic du Midi· 5°, ἐν Hernosand· 6°, ἐν Bodo· 7°, ἐν Wisby.[1]	40°, ἐν Laghouat· 37°, ἐν Ἀλγερίῳ· 36°, ἐν Oran· 33°, ἐν C. Béarn.
» 15	0°, ἐν Pic du Midi· 4°, ἐν Haparanda· 6°, ἐν Bodo καὶ ἐν mont Ventoux.	39°, ἐν Laghouat· 34°, ἐν Cap Béarn καὶ ἐν Aumale.
» 16	—3°, ἐν Pic du Midi· 4°, ἐν mont Ventoux· 6°, ἐν Puy de Dôme.	40°, ἐν Laghouat· 34°, ἐν Cap Béarn καὶ ἐν Παλέρμῳ·
» 17	—2°, ἐν Pic du Midi· 0°, ἐν Ἀρχαγγέλῳ· 2°, ἐν mont Ventoux καὶ ἐν Bodo.	35°, ἐν Laghouat· 32°, ἐν Τύνιδι· 31°, ἐν Charleville,

1) Ἐπὶ τῆς νήσου Gotland (Βαλτικῆ).

Ἡμερ. Ἰουν.	Ἄκραι θερμοκρασίαι. Ταπεινοτάτη.	Ἄκραι θερμοκρασίαι. Ὑψίστη.
» 18	1°, Puy de Dôme· 2°, ἐν Pic du Midi· 3°, ἐν Haparanda.	38°, ἐν Laghouat· 35°, ἐν la Calle· 34°, ἐν Cap Béarn.
» 19	2°, ἐν Pic du Midi· 5°, ἐν Bodo· 6°, ἐν Haparanda· 7°, ἐν Hernosand.	35°, ἐν Cap Béarn· 34°, ἐν Aumale· 33°, ἐν Ile d'Aix.
» 20	0°, ἐν Pic du Midi· 6°, ἐν Ἀρχαγγέλῳ· 7°, ἐν Bodo καὶ ἐν Hernosand.	37°, ἐν Laghouat· 33°, ἐν Limoges, Βρέστῃ καὶ ἐν Besançon.
» 21	—1°, ἐν Pic du Midi· 4°, ἐν Hernosand· 5°, ἐν Haparanda καὶ ἐν Bodo.	36°, ἐν Laghouat· 34°, ἐν Cap Béarn· 33°, ἐν Βρινδησίῳ.
» 22	1°, ἐν Pic du Midi· 5°, ἐν Hernosand· 6°, ἐν mont Ventoux.	36°, ἐν Laghouat· 34°, ἐν Cap Béarn· 32°, ἐν Βρινδησίῳ.
» 23	—1°, ἐν Pic du Midi· 4°, ἐν Hernosand· 6°, ἐν Christiansund.	37°, ἐν Laghouat· 34°, ἐν Aumale· 32°, ἐν Cap Béarn.
» 24	—2°, ἐν Pic du Midi· 3°, ἐν mont Ventoux· 4°, ἐν Servance.	35°, ἐν Cap Béarn· 33°, ἐν Ἀλγερίῳ· 32°, ἐν Σφάξ.
» 25	—3°, ἐν Pic du Midi· 0°, ἐν mont Ventoux.	37°, ἐν Τύνιδι· 35°, ἐν C. Béarn· 35°, ἐν Βρινδησίῳ· 34°, ἐν Παλέρμῳ.
» 26	—2°, ἐν Pic du Midi· 3°, ἐν mont Ventoux· 4°, ἐν Servance.	36°, ἐν Laghouat· 32°, ἐν Βρινδησίῳ· 31°, ἐν C. Béarn καὶ ἐν Σφάξ.
» 27	1°, ἐν Puy de Dôme· 5°, ἐν Pic du Midi· 6°, ἐν mont Ventoux·	38°, ἐν Laghouat· 34°, ἐν C. Béarn· 32°, ἐν Aumale καὶ ἐν Μαδρίτῃ.
» 28	5°, ἐν Pic du Midi· 6°, ἐν Hernosand· 8°, ἐν Briançon.	35°, ἐν C. Béarn καὶ ἐν Βορδώ· 34°, ἐν Μαδρίτῃ καὶ ἐν Gap.
» 29	5°, ἐν Pic du Midi· 6°, ἐν Hernosand· 9°, ἐν Memel.	39°, ἐν Laghouat· 38°, ἐν Aumale· 35°, ἐν Cap Béarn.
» 30	6°, ἐν Pic du Midi· 7°, ἐν Stornoway.[1]	39°, ἐν Laghouat καὶ ἐν Aumale· 34°, ἐν Cap Béarn. 40°, ἐν Aumale· 35°, ἐν C. Béarn· 34°, ἐν Limoges καὶ ἐν Μαδρίτῃ.

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ἕπεται ὅτι ἡ μὲν ταπεινοτάτη θερμοκρασία τοῦ μηνὸς (—6°) ἐσημειώθη ἐν Pic du Midi, τὴν 4, ἡ δὲ ὑψίστη (40°) ἐσημειώθη ἐν Laghouat, τὴν 13 καὶ τὴν 15, καὶ ἐν Aumale τὴν 30. Ἡ ξηρασία ἐξακολουθεῖ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, πλὴν τῶν γαλλικῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Μάγχης.

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

1) Ἐπὶ τῆς μεγίστης τῶν Ἑβρίδων (Lewis).

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ. — ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ὁμιλήσαντες πολλάκις καὶ ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου, δίκαιον νομίζομεν ἵνα καὶ περὶ τοῦ γερμανικοῦ τινα εἴπωμεν, περὶ τοῦ γερμανικοῦ ὅμως οὐχὶ τοῦ κλασικοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ νεωτέρου.

Τὸ γερμανικὸν θέατρον, ἀπὸ τῆς κλασικῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, καθ' ἃς ἤκμασαν ὁ Lessing ὁ Göthe καὶ Schiller, δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι παρουσίασε τὸ καινόν, παρουσίασε τὸ πρωτότυπον οὔτε ἠδυνήθη, νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀπομίμησιν τῶν γαλλικῶν. Τούτου ἕνεκα τὰ κυρίως γερμανικὰ ἔργα, μεθ' ὅλην τὴν ὑποστήριξιν τῆς γερμανικῆς κριτικῆς, δὲν ἠδυνήθησαν ἐπὶ πολὺ νὰ διατηρηθῶσιν, ἐφ' ᾧ καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν θεάτρων ἀναγκάζονται νὰ ἐπανέρχωνται εἰς τὸ γαλλικὸν δραματολόγιον, ν' ἀναβιβάζωσι συχνάκις ἐπὶ τῆς σκηνῆς γαλλικὰ ἔργα. Οὐχ ἧττον ἡ Γερμανία κέκτηται νῦν νέαν τινὰ δραματικὴν σχολήν, πλήρη ζωῆς καὶ γονιμότητος, ἐν ᾗ δεσπόζει μὲν ἔτι τὸ μέτριον, ἀλλ' ἥτις ἀγωνίζεται λίαν νὰ καταστῇ πρωτότυπος, ἐν τῷ παρόντι δὲ ἐκδηλοῦσα προσόντα, ἅτινα δύνανται νὰ προαχθῶσιν. Ἐν τοῖς πρώτοις δὲ τῆς σχολῆς ταύτης τάσσεται ὑπὸ πάντων νεαρὸς συγγραφεύς, ὁ Hermann Sudermann, τριακονταετὴς τὴν ἡλικίαν. Οὗτος ἐποιήσατο ἔναρξιν τοῦ φιλολογικοῦ αὐτοῦ σταδίου, δημοσιεύσας ἀξιοσημείωτους τινὰς τόμους διηγημάτων τε καὶ μυθιστοριῶν. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ δρᾶμα ὑπῆρξεν ἡ Τιμὴ *l'Honneur*, διδαχθὲν ἐν Βερολίνῳ τῇ 14)26 νοεμβρίου 1889, εὐχαριστήσαν καὶ τυχὸν πολλῆς ἐπιτυχίας, παρὰ τὰς κραυγὰς τῶν λειψάνων τῆς παλαιᾶς Γερμανίας. Ἀκολούθως ἔγραψε τὸ Τέλος τῶν Σοδόμων *(La fin de Sodome)*, δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε, ὅπερ πλέον τοῦ πρώτου ἐκανδάλισε καὶ ἧττον εὐηρέστησεν. Τρίτον ἔργον τοῦ δραματικοῦ τούτου ἐγένετο τὸ *Foyée*, διδαχθὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ὅπερ προεκάλεσε πάταγον, θεωρεῖται δὲ ὡς τὸ κράτιστον τοῦ συγγραφέως. Καὶ τὰ τρία δράματα τοῦ Sudermann ἀνήκουσι τῷ σκληρῷ (Cruel) θεάτρῳ λεγομένῳ, ὅπερ δείκνυσι τοῖς θεαταῖς μόνον τὸ θλιβερὸν καὶ πικρὸν τῆς πραγματικότητος. Ἐν τῇ Τιμῇ οὐχ ὑπάρχει ἔγκλημα, οὐδὲ καταστροφή. Οὐδὲν τῶν προσώπων ἐν αὐτῷ εἶναι κακόν, κέκτηνται ταῦτα τὴν μέσην ἠθικὴν τῆς τάξεως καὶ τοῦ κύκλου αὐτῶν. Οὐχ ἧττον τὸ ἔργον προκαλεῖ αἴσθημα θλίψεως, διότι τείνει εἰς τὸ νὰ ὑποβιβάσῃ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ νὰ δείξῃ αὐτὴν οὐχὶ ὅσον νομίζεται πλουσίαν εἰς εὐγενεῖς ἰδέας καὶ ἰδίᾳ εἰς γενναῖα αἰσθήματα.

Τοιαῦτα τὰ ἔργα τοῦ Sudermann καὶ τῶν εἰς τὴν σχολὴν αὐτοῦ ἀνηκόντων. Ἕτερος δραματικὸς ἐπιφανὴς τῆς Γερμανίας ἐστὶν ὁ Ernst von Wildenbruch, ἐθνικὸς ποιητής, γράψας τὰ ἱστορικὰ δράματα αὐτοῦ πρὸς δόξαν τῶν ἐθνικῶν ἡρώων, ἰδίᾳ τῶν Hohenzollern. Ὁ ποιητὴς οὗτος, ὡς γνωστόν, προσφιλὴς τυγχάνει ὢν τῷ αὐτοκράτορι τῆς Γερμανίας καὶ ἀπολαύει τῆς προστασίας αὐτοῦ. Οὗτος οὐ πρὸ πολλοῦ ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Βασιλικοῦ-Θεάτρου τοῦ Βερολίνου, ὅπερ ἐν Γερμανίᾳ λογίζεται ὡς τὸ ἐπιφανέστατον τῆς χώρας θέατρον, ὡς ἡ Γαλλικὴ-Κωμῳδία ἐν Γαλλίᾳ, ἀλλ' ὅπερ ἀπέχει ἑαυτῆς ὅσον αἱ Ἀνατολαὶ ἀπὸ Δυσμῶν, δρᾶμά τι κατὰ τοῦ κοινωνισμοῦ, ὀλίγης τυχὸν ἐπιτυχίας μεθ' ὅλην τὴν προστασίαν τῆς αὐλῆς. Πρὸ τοῦ δράματος τούτου δὲ ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἕτερον ἔργον κατὰ τῆς ἀπαισιοδοξίας (pessimisme), ἤτοι κατὰ τῶν ἰδεῶν τοῦ Schopenhauer, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο ἐπεγράφετο ὁ Θεὸς γέλως. Ἄγνωστον ὁπόσους καὶ ὁ ποίους δυστυχεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ παρηγόρησεν ὁ αὐλικὸς δραματικός.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τὴν σκηνὴν τοῦ Βασιλικοῦ-Θεάτρου ἐν Βερολίνῳ δὲν κατέχει ὁ Wildenbruch, διότι ἀπ' αὐτῆς διδάσκονται νεωτεριστικὰ ἔργα, οἷον ἐστὶ ἡ *Vasantasena*, ἑπτάμετρον πεντάπρακτον δρᾶμα, ἐξαχθὲν ὑπὸ Emile Fohl ἐκ τινος παλαιοῦ ἰνδικοῦ ποιήματος. Περὶ τοῦ ἔργου γάλλος κριτικὸς οὐχὶ εὐνοϊκῶς ἀποφαίνεται· καίτοι δὲ περὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ λέγει ὅτι αὕτη ὑπῆρξεν ἐν τῷ συνόλῳ καλή, οὐχ ἧττον οὐχὶ εὐμενῶς κρίνει τὴν ὑποκριτικὴν τῶν Γερμανῶν. Εἶνε περίεργος ἰδίᾳ ἡ γνώμη αὕτη αὐτοῦ περὶ τῆς γερμανικῆς ὑποκριτικῆς καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς μιμικῆς καὶ τῆς λέξεως (diction) τῶν γερμανῶν ὑποκριτῶν.

Σὺν τῇ *Vasantasena* καὶ τῷ κλασικῷ δράματι ἐν ταῖς ἀγγελίαις τοῦ θεάτρου ἀνεγράφεται καὶ τις κωμῳδία τοῦ Wichert, πρὸ εἰκοσαετίας ποιηθεῖσα, ἐπιγραφομένη Ἐνβῆμα ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ. Οἱ θαυμασταὶ τῆς νέας σχολῆς τῶν Sudermann καὶ Gerhart Hauptmann, οὗτινος ἐδιδάχθη ὡς ἐγράψαμεν ἐν προτέρᾳ Ἐπιθεωρήσει ἔργον ἐν Παρισίοις, εὑρίσκουσι τῶν Wichert παλαιόν.

Τελευταῖον ἐπανελήφθη ἐν τῷ Βασιλικῷ-Θεάτρῳ ἡ Ἰφιγένεια ἐν Ταυρίδι τοῦ Goethe, ὑποδυσαμένου τὸ πρόσωπον τοῦ Ὀρέστου τοῦ Matkowsky, τοῦ Mounet-Sully τῆς Γερμανίας, τῆς δὲ δεσποινίδος Poppe ὑποδυσαμένης τὸ σχῆμα τῆς Ἰφιγενείας. Ὁ περὶ τῆς διδασκαλίας ταύτης ἐπιστέλλων τὴν Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων τῶν Παρισίων, ἐκ τῆς ὑποκρίσεως τοῦ κ. Matkowisky, τῆς ὑπερβολικῆς ἐν τῇ λέξει καὶ τοῖς λοιποῖς, ὁρμώμενος διακυρήσσει ὅτι ἡ ὑπόκρισις αὕτη καναδεικνυσι τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ ὠφέλιμον τοῦ γαλλικοῦ Conservatoire, οὗ ὅμοιον οὐχ ὑπάρχει ἐν Βερολίνῳ. Εὐμενέστατα ὅμως ἐκφράζεται περὶ τῆς λέξεως τῆς δεσποινίδος Poppe, ἣν εὑρίσκει ἐξαίρετον. «Αὕτη κραυγάζει ὀλίγον ἐν τοῖς ἰσχυροῖς μέρεσιν, ἀλλ' εἶνε, λέγει, γλυκυτάτη ἐν τοῖς τρυφεροῖς μέρεσι τοῦ σχήματος (*role*).

* *
*

Εἴπομεν ἐν προτέρῳ φύλλῳ ὅτι ἐν τοῖς θεάτροις Ἀθηνῶν ζωηρὰ παρατηρεῖται κίνησις καὶ ὅτι πλὴν τῶν ἐκ μεταφράσεων ἔργων καὶ νέα τινὰ πρωτότυπα ὡς ἀνεγράφετο, προεῖκατο νὰ διδαχθῶσι. Πάντα ὅσα ἐδιδάχθησαν ἤδη, καθὰ ἐκ τῶν γραφέντων ἐν ταῖς ἀθηναϊκαῖς ἐφημερίσιν ἐξάγεται, εἰσὶν οὐχὶ ἄξια λόγου.

Πρωτότυπον ἐπίσης ἔργον ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Παραδείσου ὑπὸ τοῦ θιάσου «Αἰσχύλου» τῆς κ. Παρασκευοπούλου, ἐπιγραφόμενον μὲν Λευκὸν δρᾶμα, ὑπόθεσιν δ' ἔχον τὴν αὐτοκτονίαν τῆς Μαίρης καὶ τοῦ Μιμίκου. Τὸ δρᾶμα τοῦτο ἐφημερίς τις ἀπεκάλεσεν Οἰκτρὸν δρᾶμα, ἡδὲ Νέα Ἐφημερὶς ἐδημοσίευσε τάδε περὶ αὐτοῦ:

«Διὰ τὸ Λευκὸν δρᾶμα ποιοῦμεν καὶ ἡμεῖς λευκὴν κρίσιν, ἥτοι παραδίδομεν εἰς τὸν στοιχειοθέτην χάρτην ἄγραφον».

Ἐκ δὲ τῶν ἐκ μεταφράσεων ἐδόθησαν πλὴν τῶν γνωστῶν ἤδη καὶ τὸ Mariage Blanc τοῦ Jules Lamaître, ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κ. Παρασκευοπούλου. Τὸ δρᾶμα τοῦτο ἐστὶ τῶν νεωτάτων καὶ τὸ μᾶλλον ἄξιον σημειώσεως τῶν τοῦ γαλάτου κριτικοῦ. Ἡ ἱστορία αὐτοῦ ἐστὶ ψυχικὴ «Αὕτη δ' ἀπέλθῃ μὴ γνοῦσα ἢ τὴν καλὴν ὄψιν τῶν ἀνθρώπων, τὴν εἰλικρινῆ συμπάθειαν καὶ τὸν ἀγνὸν ἔλεον. Οὔτε ἡ μητρότης οὔτε τὸ γῆρας θὰ μαράνῃ αὐτήν. Διαλυθήσεται ὡς ἡ εὐωδία ἄνθους καὶ καταλείψει ἐν τῇ καρδίᾳ πάντων τῶν συναντησάντων αὐτὴν τὴν ἀνάμνησιν μικρᾶς χαριέσσης σκιᾶς».

Ἀλλὰ τὸ σημαντικώτερον γεγονὸς νῦν ἐν τοῖς θεάτροις τῶν Ἀθηνῶν ἐστιν ἡ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὁμονοίας διδασκαλία τῆς πολυκρότου *Fédora* τοῦ *Sardou*, μιᾶς τῶν ἐκτάκτων ἐπιτυχιῶν τῶν παρισινῶν θεάτρων, διότι ἐδιδάχθη κατὰ τὸ 1882 ἐν τῷ Vaudeville 135ις, ἡ δὲ τότε Δαμαλᾶ-Bernhardt ἤρατο ἔκτακτον θρίαμβον. Ἔκτοτε δὲ περιφέρει τὸ ἔργον πανταχοῦ.

Ἡ διδασκαλία τοῦ ἔργου ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, καθ' ἣν ἡ ὑποδυσαμένη τὸ δυσχερέστατον πρόσωπον τὰς πριγκηπίσσης τῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορίας Φαιδώρας δεσποινὶς Αἰκ. Βερώνη ἤρατο νέαν λαμπρὰν ἐπιτυχίαν, καθὰ ἀνέγνωμεν ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῆς 13 καὶ τῇ Νέᾳ Ἐφημερίδι.

ΧΡΟΝΙΚΑ. Ἐσημειώθη ἐν προτέρῳ φύλλῳ ὅτι ἡ Γαλλικὴ-Κωμῳδία διδάξει κατὰ τὴν ἐπιόντα χειμῶνα τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους κατὰ τὴν διασκευὴν τῶν κ. Vacquerie καὶ Maurice. Ὁ διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας ἀσχολεῖται ἤδη μετὰ τῶν κ.κ. Jambon καὶ Bianchini περὶ τὰς σκηνογραφίας καὶ ἐνδυμασίας, αἵτινες ἀπαιτοῦνται ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ ἀρχαίου ἔργου. Τὴν Ἀντιγόνην ὑποδυήσεται ἡ δεσποινὶς Bartet.

— Ἡ Γαλλικὴ-Κωμῳδία περιέρχεται ἤδη ἐπαρχιακὰς πόλεις τῆς Γαλλίας διδάσκουσα τινὰ τῶν ἐκλεκτῶν ἔργων τοῦ δραματολογίου αὐτῆς, παρακολουθεῖ δὲ αὐτὴν ὁ Sarcey.

— Ἄρτι ἐγένοντο οἱ διαγωνισμοὶ τοῦ Ὠδείου τῶν Παρισίων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ambroise Thomas. Κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς τούτους ἔτυχε πρώτου βραβείου ἔν τε τῇ τραγῳδίᾳ καὶ τῇ κωμῳδίᾳ ἡ δεσποινὶς Grumbach, ἥτις μετὰ διαμονὴν ἐπὶ ἔτος ἐν τῷ θεάτρῳ Ὠδείῳ (Odéon) προσληφθήσεται ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ κατὰ τὴν κρατοῦσαν τάξιν.

— Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ὀκτωβρίου γενήσεται ἡ περιοδεία ἀνὰ τὴν Ἀμερικὴν τοῦ Coquelin καὶ τῆς κυρίας Jane Hading ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κ.κ. Abey καὶ Maurice Grau. Ἡ ἔναρξις τῶν παραστάσεων γενήσεται ἐν τῇ Σικάγῳ. Τὰ διδαχθησόμενα ἔργα εἰσί: *Thermidor, Nos Intimes, les Pattes de mouche, la Mégère apprivoisée, le Gendre de m. Poirier, les Effrontés, l'Aventurière, Tartuffe, les Précieuses ridicules, Adrienne Lecouvreur, la Dame aux Camélias, Froufrou, le Maître de forges, l'Ami Fritz, les Surprises du divorce, la Joie fait peur, Mlle de la Seiglière, Gringoire* καὶ οἱ *Heureux*.

— Περιοδεύσει ἐπίσης τὴν Ἀμερικὴν καὶ ὁ μέγας τραγῳδὸς τῆς Ἀγγλίας Irving. Κατὰ τὸν χειμῶνα ὁ διάσημος ἑρμηνευτὴς τοῦ Ἀμλέτου διδάξει τὸ δραματολόγιον αὐτοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

— Ἐν Ἀμερικῇ εὑρίσκεται ἤδη καὶ ὁ διαπρεπὴς ἰταλὸς ὑποκριτὴς Salvini.

— Ἐν τῷ θεάτρῳ Covent Garden ἐν Λονδίνῳ τὸ δεύτερον ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἐδιδάχθη δρᾶμα λυρικὸν εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν. Τὸ πρῶτον ἐδόθη ἡ *Esmeralda* νῦν δὲ τὸ *Amy Robsart*, καὶ τὰ δύο δὲ ἔργα εἰσὶ τοῦ κ. Paul Millet. Τὰ κυριώτατα πρόσωπα ὑπεδύθησαν αἱ δεσποινίδες Calvé καὶ Armand καὶ οἱ κ.κ. Lassale καὶ Alvarez.

— Τὸ Σικάγον ἀπέκτησεν ἤδη καὶ ἕτερον θέατρον, κληθὲν *Isabelle* καὶ δυνάμενον νὰ περιλάβῃ 3000 ἄτομα. Ἡ σκηνὴ αὐτοῦ ἐστὶ τῶν εὐρυτάτων κτιρίων τῆς ἐποχῆς.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Αἱ διὰ τοῦ τελευταίου ταχυδρομείου κομισθεῖσαι ἡμῖν ἐξ Ἀθηνῶν εἰδήσεις δὲν φαίνονται ἐπικυροῦσαι τὰ ἐπὶ τῇ βάσει, φαίνεται, κατὰ τὸ πλεῖστον τῶν ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως διατυπουμένων πόθων ὀρυλληθέντα περὶ ἐνσκήψεως νέας ὑπουργικῆς κρίσεως κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ζητήματος τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπουργείου διὰ τῆς προσλήψεως καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ.—Καὶ οὐπω μὲν τὸ ζήτημα τοῦτο ἔλαβεν, ἀναβληθὲν μάλιστα ἐπ' ἀόριστον κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐκφρασθεῖσαν πολὺ ὀρθὴν θέλησιν, ἡ ἄροις ὅμως, ἔστω καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος, τῶν ἀπὸ τῆς ἐπιλύσεως αὐτοῦ δυσχερειῶν, κινδυνευουσῶν ὄντως νὰ δημιουργήσωσι πραγματικὴν κρίσιν, ἥτις θὰ παρικολουθεῖτο πάντως ὑπὸ ὀλεθριωτέρων ἔτι ἀποτελεσμάτων ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ κράτους, οὗ τὰ χρεώγραφα καὶ μετ' αὐτῶν πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἑλληνικαὶ κερδοσκοπικαὶ ἀξίαι ἐξακολουθοῦσι-καίτοι ἐν τοῖς χθεσινοῖς χρηματιστικοῖς δελτίοις διεφάνη διακύμανσίς τις πρὸς τὰ κρείττω-καταρρέοντα, ἥτε ὡς εὐπαθέστερα διὰ τὰς γνωστὰς τῆς Ἑλλάδος οἰκονομικὰς καὶ πολιτικὰς περιστάσεις καὶ μᾶλλον ὑποκείμενα εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ οἰκονομικῆς κακοχρεξίας, εἶναι γεγονός, ὅπερ ὡς χαρᾶς εὐαγγέλιον ἐδέξατο βεβαίως πᾶς πονῶν τὸν τόπον καὶ ἀνησύχως ἔχων πρὸς τὰ ἐπακόλουθα τῆς διὰ νέας καὶ προώρου κρίσεως δεινώσεως τῆς παρούσης καταστάσεως. —Ἀτυχῶς ἡ ἄλλη πολιτικὴ κατάστασις οὐδαμῶς ἐνισχύει τὴν ἐκ τῆς ἀποσοβήσεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος κρίσεως προσγινομένην παρήγορον ἀνακούφισιν. Ἡ πολιτεία τῆς συνησπισμένης ἀντιπολιτεύσεως, δεινὰ πάντοτε κατά τε τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς διομολογηθείσης οἰκονομικῆς συμβάσεως ἀπειλούσης, ἐξακολουθεῖ καταπτοοῦσα τοὺς ξένους

τοῦ κράτους πιστωτὰς καὶ πρὸς τὴν τελείαν ἐκμηδένισιν ὠθοῦσα τὴν δημοσίαν πίστιν, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψει ὅτι οὕτως ἐνεργοῦσα οὐ μόνον τῇ πολεμουμένῃ παρούσῃ κυβερνήσει, ἀλλὰ καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτῆς ἐπισωρεύει δυςχερείας δυςυπερβλήτους, ἂν μὴ καὶ ὅλως ἀνυπερβλήτους. -- Τὸ δὲ χειρίστον, ἵνα, φαίνεται, ταχύτερον ἐπιτευχθῇ ἡ συντέλεσις τῆς ματαιώσεως τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης κυβερνήσεως ἐπιχειρηθέντος ἔργου τῆς ἀνακοπῆς τῆς ἐπὶ τὰ χείρω ἐπιδόσεως τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων τοῦ τόπου, οἱ διαδῶται τῆς χρεωκοπικῆς πολιτικῆς, ὡςεὶ φοβηθέντες μὴ ἄλλοι σφετερισθῶσι τὴν μεγάλην δόξαν, εἰς ἣν ἀφορῶσι, κηρύττουσιν ὅτι ἡ κυβέρνησις Σωτηροπούλου, ἀπογνοῦσα τῆς ἐπιτυχίας τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτῆς σχεδίου, εἶναι διατεθειμένη εἰς ἀποδοχὴν συμβιβασμοῦ τινος πρὸς τοὺς πιστωτάς. — Αἱ κακόβουλοι αὗται διαδόσεις, συνδυαζόμεναι τοῖς εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ φύλλα ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστελλομένοις περὶ τῶν προθέσεων τοῦ κ. Τρικούπη, εἰ ποτε ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἀρχήν, βουλευομένου δῆθεν τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτίσεως τῶν χρεωλυσίων καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῶν πληρονομένων τόκων, δὲν δύνανται ἀλλ' ἢ νὰ ἐπιδρῶσιν ὁλεθρίως ἐπὶ τῆς γνώμης τῶν ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ἀξιῶν ἐργαζομένων καὶ νὰ ἀπρωσιν ἀπ'αὐτῶν πᾶσαν πεποίθησιν περὶ τῆς προςεχοῦς διακανονίσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. — Τούτων λοιπὸν οὕτως ἐχόντων, οὐδὲν ἄπορον, εἰ ἡ ἄλλη οἰκονομικὴ ἐν Εὐρώπῃ καχεξία, προςθάλλουσα ἀσθενῆ ἤδη τὴν δημοσίαν πίστιν τῆς Ἑλλάδος, ἐκμηδενίζει καθ' ἑκάστην πλειότερον τὰς ἑλληνικὰς ἀξίας καὶ ἐπιφέρει ὁλεθριωτέρας ὁσημέραι καταστροφάς, εἰς τὰς ὁποίας εὐχόμεθα ὅπως θέσῃ τέρμα, ἀρχὴ ὁριστικῆς βελτιώσεως γινομένη, ἡ ἐν τοῖς χθεσινοῖς οἰκονομικοῖς τηλεγραφήμασι σημειωθεῖσα ὕψωσις.

Ἐν Βελιγραδίῳ τὸ ζήτημα τῆς εἰς δίκην παραπομπῆς τοῦ ὑπουργείου Ἀβακούμοβιτς κινδυνεύει νὰ ἐπενέγκῃ ὑπουργικὴν κρίσιν. — Καθ' ἃ φαίνεται, ἡ ὑπὸ τῆς Σκουπίνας ἐκλεγεῖσα κοινοβουλευτικὴ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπή, ὑπὸ ἀκράτου ζήλου ἀγομένη, βουλεύεται τὴν προφυλάκισιν τῶν πρώην ὑπουργῶν καὶ τὴν μέχρις ἐσχάτων δικαστικὴν καταδίωξιν. Τὴν ἀδιάλλακτον ταύτην πολιτικὴν οὔτε ὁ βασιλεὺς, οὔτε ἡ κυβέρνησις ἐπιδοκιμάζει· ἀμφότεροι δὲ φρονοῦσιν ὅτι ἡ ὑπόθεσις δέον νὰ διεξαχθῇ μετὰ τῆς προςηκούσης μετριοπαθείας, τῆς ἐπιτροπῆς ἀρκουμένης εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀναγκαίων ἀνακρίσεων καὶ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῶν, ὅπερ θὰ ἐπιτρέψῃ τῇ Βουλῇ νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀποδοκιμαστικὴν τῆς πολιτείας τῆς πρώην κυβερνήσεως ψῆφον, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ παραπέμψῃ αὐτὴν εἰς τὸ εἰδικὸν δικαστήριον. — Ἀλλ' οἱ ἀδιάλλακτοι τῶν ῥιζοσπαστῶν, εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τὸ κατὰ νόμον ἀνεπίδικτον τοῦ κατηγορητηρίου, ἐπιμένουσιν ἀπηνῶς εἰς τὴν ἠθικὴν ἐξόντωσιν τῶν πολιτικῶν αὐτῶν ἀντιπάλων, ἐντεῦθεν δὲ διαφωνία τῆς πλειονοψηφίας πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ἀπειλοῦσα παραίτησιν κατὰ τὰς ἐκ τῆς σερβικῆς πρωτευούσης τελευταίας τηλεγραφικὰς εἰδήσεις. — Βεβαίως καὶ παραιτούμενον τὸ ὑπουργεῖον Δόκιτς διαδεχθήσεται κυβέρνησις ἐκ τῆς αὐτῆς αὐθις μερίδος ἀπορρέουσα, ἀναφέρεται δὲ μάλιστα ἤδη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πρώην μὲν ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ, ὑπουργοῦ δὲ νῦν τῶν στρατιωτικῶν στρατηγοῦ Σάββα Γροΰιτς, ὡς μέλλοντος νὰ κληθῇ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς νέας κυβερνήσεως· ἀλλὰ τοῦτο κατ' οὐδὲν μειοῖ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι λίαν ἐνωρὶς ἤρξατο διαφωνοῦσα πρὸς ἑαυτὴν ἡ κρατοῦσα νῦν ἐν Σερβίᾳ μερίς, ὅτι δὲ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν διαφωνιῶν αὐτῆς ἀνακόπτει σπουδαίως τὴν πρόοδον τοῦ ἀνορθωτικοῦ ἔργου, ἐφ' ᾧ οὕτω πανηγυρικῶς καὶ διὰ παντοδυναμίας περιβάλλων ἐκάλεσαν αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ὁ σερβικὸς λαός.

Σήμερον διεξάγεται ἐν Βουλγαρίᾳ ὁ μέγας ἐκλογικὸς ἀγὼν πρὸς καταρτισμὸν τῆς Σοβράνιε κατὰ τὰς ἄρτι θεσπισθείσας συνταγματικὰς μεταρρυθμίσεις, παρατεινούσας μέν, ὡς γνωστόν, τὴν βουλευτικὴν περίοδον εἰς πενταετῆ ἀπὸ τριετοῦς, ἐλαττούσας δὲ εἰς τὸ ἥμισυ περίπου τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν. — Ἔχων τις ὑπ' ὄψει τὴν περὶ τὸ δημιουργεῖν πλειονοψηφίας εἰδικότητα, ἧς τοσάκις μέχρι τοῦδε δείγματα περιφανῆ παρέσχεν ὁ κ. Σταμπούλωφ, κατορθώσας ἐπὶ τέλους νὰ εὕρῃ τοὺς ἐπικυρώσαντας καὶ τὰς τοῦ θεμελιώδους τῆς χώρας νόμου τροποποιήσεις, δι' ὧν ἐπετεύχθη ἡ τοῦ πρίγκιπος σύζευξις κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἁγίας Ἕδρας, δὲν δύναται νὰ προΐδῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτάκτως καὶ συντεταγμένως γινομένης ἀντιπολιτευτικῆς δράσεως· πάντοτε ὅμως εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ βούλγαρος πρωθυπουργὸς διέρχεται στιγμὰς ἀγωνίας, ἃς ἴσως οὐδέποτε διῆλθε, ὃν δὲ ζωηρότερον κεχρωσμένην πάντως ἐκδήλωσιν ἀπαντᾶι τὸ θρύλλημα, ὅτι καὶ ἀπογνοὺς τῶν πραγμάτων παρητήθη ἤδη τὴν ἀρχήν. — Ἔπειτα πρὸς τῇ ἀπὸ τῆς οὐκέτι κατ' ὄνομα μόνον ἀλλὰ καὶ πράγματι ὑψισταμένης ἀντιπολιτεύσεως δυςχερεία ὑπάρχει, μᾶλλον ἴσως δυςυπέρβλητος, ἡ τῆς δυςμενείας τοῦ πρίγκιπος. -- Οὗτος, ἐκ τῆς εὐχερείας πιθανῶς, μεθ' ἧς εἶδεν ἐπιψηφιζομένας ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τὰς μεταρρυθμίσεις τῶν περὶ τοῦ δόγματος τῶν διαδόχων τοῦ ἡγεμόνος συνταγματικῶν διατάξεων καίπερ θιγούσας θρησκευτικὸν τοῦ ἔθνους φρόνημα, θαρρήσας περὶ τῆς παρὰ τῷ βουλγαρικῷ λαῷ δημοτικότητος αὐτοῦ — καίτοι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἀπεδείκνυεν αὐτῷ μᾶλλον τὴν περὶ τὸ δημιουργεῖν πλειονοψηφίαν, ὡς ἐφθονημενεῖπόντες, δεινότητα τοῦ πρωθυπουργοῦ αὐτοῦ — ἐβουλεύθη, φαίνεται, τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπὸ συμβούλου, ὃς ἄνευ λεπτολογίας ὑπερπηδᾷ τὰ ὅρια τῆς ἰδίας ὑπουργικῆς δικαιοδοσίας, πάντα ὡς ἀπόλυτος ἄρχων διαθέτων καὶ εἰς οὐδὲν λογιζόμενος τὸν φέροντα τὸ ἡγεμονικὸν τῆς χώρας στέμμα. Ἐρρίφη μάλιστα καὶ ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ τύπῳ ἀνεγράφη ὅτι ὁ πρίγκηψ Φερδινάνδος κατὰ τὴν τελευταίαν ὀλιγοήμερον εἰς Βιέννην ἐκδρομὴν αὐτοῦ προδιέθεσε τὸ ἀνακτοβούλιον τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν θὰ ἀναγκάζετο καὶ ἄνευ τῶν κοινοβουλευτικῶν διατυπώσεων ν' ἀπολύσῃ τὸν κ. Σταμπούλωφ, ἀντικαθιστῶν αὐτὸν διὰ τοῦ κ. Νάτσεβιτς. — Ἂν τὰ πράγματα ταῦτα προήχθησαν ἐπαρκῶς ἐν Σοφίᾳ, ὥςτε αἱ τοῦ πρίγκιπος διαθέσεις νὰ γένωνται γνωσταὶ καὶ παρὰ τῷ βουλγαρικῷ λαῷ, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν τῆς σήμερον θὰ παράσχῃ ἡμῖν τὸ μέτρον τῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ τούτου προτιμήσεως μεταξὺ τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ πρίγκιπος.

Τῆς διεθνοῦς εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς δράσεως ἐξακολουθεῖ κρατοῦν τὸ γαλλοσιαμικὸν ζήτημα. Ἡ σιαμικὴ κυβέρνησις καὶ αὐλὴ παρὰ τὰς πρὸς τοῦτο ἐπιδεικτικὰς παρασκευὰς αὐτῶν οὔπω κατέλιπον τὴν εἰς τὰ τηλεβόλα τοῦ γαλλικοῦ στόλου ἐκτεθεῖσαν πρωτεύουσαν, ἀλλ' ὁ αὐτόθι γάλλος ἀντιπρόσωπος ἀνεχώρησεν ἤδη, ἀπὸ ὥρας δὲ εἰς ὥραν ἐπικαιται ἡ ἀναχώρησις καὶ τοῦ ἐν Παρισίοις σιαμαίου, ἀπερχομένου μάλιστα εἰς Λονδῖνον, ὅπερ οὐκ ἄμοιρον σημασίας ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει δὲ ἡγαλλική κυβέρνησις μετὰ τὴν ἀνεπαρκῆ τῶν ἐν Βαγκόκῃ ἀπάντησιν πρὸς τὸ τελεσίγραφον αὐτῆς ἀνεκοίνωσε πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις τὴν περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν σιαμικῶν ἀκτῶν ἀπόφασίν της καὶ ὥρισεν ἤδη τὰ κατὰ τοῦ πολεμίου ληπτέα στρατιωτικὰ μέτρα πρὸς ταχυτέραν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν τοῦ ἀγῶνος διεκπεράτωσιν, τείνοντα δὲ ἰδίᾳ εἰς τὴν κατάληψιν τῶν ἐν τῷ τελεσιγράφῳ διεκδικουμένων ὑπὲρ τοῦ Ἀννάμ χωρῶν, τῶν ἐν τῇ Μεϊνάμ κανονιοφόρων ἐξελθουσῶν πρὸς τούτοις τοῦ ποταμοῦ, ὅπως μετάσχωσι τοῦ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς μοίρας ἐνεργηθησομένου ἀποκλεισμοῦ. Ταῦτα πάντα μαρτυροῦσι τὴν ὁριστικῶς πολεμικὴν τροπὴν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ δὲν ἀπτελοῦσι τὸ σοβαρώτατον στοιχεῖον τῆς αὐτόθι καταστάσεως. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἡ ἐπιμονὴ τῶν ἀγγλων νὰ φαίνωνται ἐπιμένοντες ὅπως ἡ γνώμη αὐτῶν ἀκουσθῇ ἐν τῇ διαρρυθμίσει τοῦ ἐδαφικοῦ μέρους τῆς διαφορᾶς, ἥτις ὡς πρὸς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν προςλαμβάνει μείζονα ἔτι σπουδαιότητα, ἀφ' ἧς ἡ Ρωσία ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς εἰς πρόςκτησιν αὐτόθι εἰς ναυτικὸν σταθμὸν νήσου, ἧς ἡ τοποθεσία ἐπιδρᾷ λίαν ἐπὶ τῶν συγκοινωνικῶν τῶν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀγγλικῶν κτήσεων. Οὐχ ἧττον οὐδεὶς φόβος μὴ ἡ Ἀγγλία ἐντείνῃ ἐν τούτῳ τὴν στάσιν αὐτῆς μέχρι διακυβεύσεως τῶν διεθνῶν εὐρωπαϊκῶν σχέσεων· διορᾷ μὲν καλῶς ὅτι ἡ ἐν τῇ Ἄπω Ἀνατολῇ διαπιστουμένη γαλλορρωσικὴ συνεργασία κινδυνεύει νὰ περιφίγξῃ μεταξὺ δύο συμμάχων δυνάμεων τὰς ἐν Ἀσίᾳ ἀγγλικὰς κτήσεις καὶ ἀπλοποιήσῃ ἱκανῶς τὸν αὐτόθι προαιώνιον ἀγγλορρωσικὸν ἀνταγωνισμόν, διὰ δινεκοῦς δὲ περισπασμοῦ νὰ διακωλύσῃ τὴν ὁριστικὴν πρὸς τὴν τριπλῆν προςέγγισιν τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου, ἀλλ' οὔτε οἱ ἐσωτερικοὶ αὐτῆς περισπασμοί, οὔτε ἡ στρατιωτικὴ αὐτῆς συγκράτησις, οἷα τοὐλάχιστον αὐτὴ μαρτυρεῖται ὑπὸ εἰδικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνδρῶν, οὔτε τέλος ἡ γνωστὴ θρασυδειλία τῆς ἀπό τινων ἐτῶν ἀσκουμένης ἐν τοῖς τοιούτοις ὑπὸ τῶν παρὰ τὸν Τάμεσιν πολιτικῆς ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ φοβώμεθα μὴ οὗτοι ἐντείνωσι μέχρι ῥήξεως τὴν στάσιν αὐτῶν. — Κατὰ τὰς δύο πρώτας ἡμέρας τῆς ληξάσης ἑβδομάδος συνεκροτήθη ἐν Ἐρμανστάτῃ τῆς Οὐγγαρίας τὸ συνέδριον τῶν ἐν Τρανσυλβανίᾳ Ρουμάνων, προτιθέμενον τὴν σύστασιν πολιτικῆς μερίδος καὶ τὸν ὁρισμὸν τῆς στάσεως, ἣν ὀφείλουσι νὰ τηρήσωσιν οἱ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν Ἁψβούργων ρουμανικοὶ πληθυσμοὶ ἀπέναντι τῶν πρὸς αὐτοὺς καταπιέσεων τῶν οὐγγρικῶν ἀρχῶν. Ἡ κυβέρνησις ἐν ἀρχῇ ἐβουλεύθη ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν πολιτικὴν ταύτην διαδήλωσιν· μαθοῦσα δὲ ὅτι καὶ μέλη τοῦ ρουμανικοῦ κοινοβουλίου καὶ τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ Ἰασίῳ πατριωτικῶν ἑταιριῶν ἐσκόπουν νὰ μετάσχωσιν αὐτῆς, δὲν ὤκνησε ν' ἀναγγείλῃ τοῖς ἐν Βουκουρεστίῳ ὅτι θὰ ἐξήλαυνε τοὺς ρουμάνους ὑπηκόους, οἵτινες θὰ διήρχοντο τὰ μεθόρια, ὅπως προσῶσιν εἰς διαδήλωσιν ἐπὶ τοῦ οὐγγρικοῦ ἐδάφους. Εὐτυχῶς δεύτεραι σκέψεις ἔπεισαν τοὺς ἐν Πέστῃ ὅτι τοιαύτη τραχύτης θὰ παρεῖχε νέαν τροφὴν εἰς τὸν ἐν Τρανσυλβανίᾳ κρατοῦντα ὀργασμόν, οὕτω δὲ τὸ συνέδριον ἐπετράπη καὶ συνεκροτήθη ἐξ ὑπερδιακοσίων ἀντιπροσώπων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ δόκτορος Ρατσίου, προςελθόντων εἰς τὴν πόλιν καὶ ὑπερδεκαεξχιλίων ἄλλων Ρουμάνων ἐκ διαφόρων τῆς Τρανσυλβανίας μερῶν, ὑπὸ τὸ κράτος δὲ ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνθιασκέψεως ταύτης ἦν ὁ καθορισμὸς τῆς περαιτέρω ἐξακολουθήσεως τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν διαμαρτυριῶν τῶν Ρουμάνων κατὰ τῶν οὐγγρικῶν καταπιέσεων καὶ ἡ ἀπόφασις ὅπως τὸ ἐν Οὐγγαρίᾳ ρουμανικὸν στοιχεῖον συνεργασθῇ σᾶσι τοῖς ἄλλοις πλὴν τῶν Οὐγγρων διαφόροις λαοῖς, τοῖς ἀποτελοῦσι τὸν αὐστροουγγρικὸν μωσαϊκὸν καὶ διεκδικοῦσι τὰ ἐθνικὰ δικαιώματα αὐτῶν. Οἱ Οὐγγροι οὐ διαλείπουσι καταγγέλλοντες τοὺς ὑποκινητὰς τοῦ ὀργασμοῦ τούτου ὡς στασιώτας, οἵτινες, ἀποτρέποντες τὸν ρουμανικὸν λαὸν τοῦ νὰ ἐναστῇ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1868 χορηγηθὲν τοῖς μὴ οὐγγρικοῖς λαοῖς δικαίωμα τοῦ ν' ἀποστέλλωσιν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ κοινοβούλιον τῆς Πέστης καὶ ὑπὸ ἡλιοταράχου πνεύματος ἀγόμενοι, διενεργοῦσι τὴν ἀντίδρασιν ταύτην ἀλλ' οἱ ἀδικούμενοι Ρουμᾶνοι δὲν δυςκολεύονται ν' ἀποκρούωσι τὰς μομφὰς ταύτας ἀπαντῶντες ὅτι διατελοῦσιν ἐστερημένοι τῶν ἐκλογικῶν δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ἀπολύτως ὑποδεεῖ θέσει κατ' ἀκολουθίαν τῶν παντοειδῶν προνομίων, τῶν κεχορηγημένων τοῖς Μαγυάροις τῆς Τρανσυλβανίας. Πράγματι δέ, ἐνῷ οἱ Ρουμᾶνοι ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν ἐδικαιοῦντο νὰ ἔχωσιν ἑβδομήκοντα πέντε ἀντιπροσώπους, ἡ κυβέρνησις οὕτω σοφιστικῶς ἔχει διατεθειμένα τὰ πράγματα, ὥςτε, ἂν οἱ Ρουμᾶνοι θελήσωσι νῦν νὰ ἐναστήσωσι τὰ ἐκλογικὰ αὐτῶν δικαιώματα, τὸ πολὺ μόλις δώδεκα ἀντιπροσώπους θ' ἀπέστελλον εἰς τὸ κοινοβούλιον. Ἑτέρα ἀξίωσις τῶν ἐν Τρανσυλβανίᾳ Ρουμάνων εἶνε ἡ περὶ τῆς αὐτονομίας τῶν σχολείων καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν. Εἶνε οὗτοι δύο πόθοι νομιμώτατοι, ἀλλ' οὐς τὸ οὐγγρικὸν κράτος εὑρίσκει ἀπιδόντας εἰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ· διὰ τοῦτο πάντοτε ἐπεξήτησε τὴν κατάπνιξιν αὐτῶν. Ἀλλὰ πόθοι νόμιμοι, σχετιζόμενοι πρὸς αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν ὑπαρξιν λαοῦ τινος, δὲν ἀποσβέννυνται σήμερον οὕτως εὐχερῶς, ἡ τραχεῖα δὲ κατ' αὐτῶν πολιτεία τῶν κρατούντων ἀντὶ τῆς ἀποσβέσεως αὐτῶν δύναται πιθανώτερον νὰ προκαλέσῃ τὴν ἔκρηξιν τοῦ ὑποτύφοντος ἡφαιστείου, καὶ ἐν τούτῳ μεγάλα ἁμαρτάνει ἡ τῶν ἐν Πέστῃ πολιτική.

Ε. Μ. Μ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 17 Ἰουλίου

Ἐν τοῖς καθ' ἡμέραν δημοσιευομένοις οἰκονομικοῖς ἡμῶν δελτίοις ἐξακολουθήσαμεν ὑποδεικνύοντες τοὺς λόγους τῆς γενικῆς τῶν χρεωγράφων ὑποτιμήσεως καὶ τῆς κατεχούσης τὸν τραπεζιτικὸν καὶ χρηματιστικὸν κόσμον ἀνησυχίας. Ἡ παρὰ τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἰνδιῶν κατάργησις τῆς νομισματοποιήσεως τοῦ ἀργύρου, τῆς ὁποίας συνέπεια ἔσται ἡ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κατάργησις τοῦ νόμου Σέρμαν, καὶ ὁ φόβος προσεχοῦς διαλύσεως τῆς νομισματικῆς λατινικῆς ἑνώσεως, ἡ μεγάλη τοῦ ἀργύρου ὑποτίμησις, ἡ ὁποία πολλῷ μεγαλητέρα γενήσεται ἐν τῷ μέλλοντι, ἂν μὴ ληφθῇ σπουδαῖόν τι διεθνὲς μέτρον, αἱ φοβεραὶ ζημίαι, ἃς ὑφίστη ἡ ἀγορὰ τοῦ Λονδίνου ἐκ τῆς αὐστραλιανῆς κρίσεως πρῶτον, εἶτα δὲ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν ἀμερικανικῶν χρεωγράφων καὶ ἀξιῶν, πάντα ταῦτα, εἰς ἃ προσθετέον τὰ σιαμικὰ ζητήματα, ὀξύτερον προσλαβόντα κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας χαρακτῆρα, εἶναι, νομίζομεν, σπουδαῖοι καὶ ἰσχυρότατοι λόγοι, ὅπως κλονήσωσι τὰ εὐρωπαϊκὰ χρηματιστήρια καὶ ἀπειλήσωσι τὸν κόσμον διὰ μεγάλης νομισματικῆς καὶ χρηματιστικῆς κρίσεως. Ταύτην ἡμεῖς προείδομεν πρὸ πολλοῦ καὶ ὑπεδείξαμεν τοὺς πιθανοὺς τῆς καταστάσεως κινδύνους, οἱ ὁποῖοι δυστυχῶς δὲν φαίνονται ἀποσοβηθέντες, διότι δὲν ἀπεσοβήθησαν καὶ τὰ προκαλοῦντα αὐτοὺς αἴτια. Οὐχ ἧττον τὰ ὀθωμανικὰ χρεώγραφα ἐξακολουθοῦσιν ὑποστηριζόμενα παρὰ τῶν Εὐρωπαίων κεφαλαιούχων, ἡ δὲ χθεσινὴ αὐτῶν ὑποτίμησις ἦτο προσωρινή, διότι μετὰ μεσημβρίαν ἐπανῆλθον εἰς τὰς τιμάς, ἃς ἐσημειώσαμεν τὴν πρωίαν τῆς πέμπτης, ἤτοι Γενικὸν χρέος 23,25 1)2, Μονοπωλεῖον 16,22, Σιδηρόδρομοι 85 3)4. Φαίνεται ὅτι οἱ περὶ νέων χρεωκοπιῶν ψόφοι ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου κατὰ τὴν χθεσινὴν τῆς ἐκκαθαρίσεως ἡμέραν τῶν πληρωμῶν δὲν ἐπραγματοποιήθησαν, τοῦτο δὲ ἐθεωρήθη εὐάρεστον σύμπτωμα συντελέσαν εἰς καθησύχασιν τῶν πνευμάτων.

Ἀκατάσχετος ἦτο κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἡ ὑποτίμησις τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς δευτέρας μέχρι τῆς χθὲς εἶχον ἀπολέσει ἑτέρας πέντε μονάδας. Ἀλλὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Λονδίνου καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ζημιῶν προσῆλθον ἀγοραστὰι ὑποστηρίξαντες τὰς τιμὰς κατὰ μίαν μέχρι δύο μονάδων, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἀπὸ τῶν τιμῶν ταύτων, αἵτινες ἐθεωρήθησαν ὡς τὸ κατώτατον ὅριον, γενήσεται ἔναρξις βελτιώσεως κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον σπουδαίας. Καταστρεπτικὴ ἐγένετο ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην καὶ ἡ ὑποτίμησις τῶν μετοχῶν τοῦ Λαυρίου, ὡς καὶ τῶν λαχειοφόρων ὁμολογιῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, διότι αἱ μὲν πρῶται προσεφέροντο χθὲς μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὰ φράγκα 40, αἱ δὲ δεύτεραι εἰς τὰ 340. Ἡ ὑποτίμησις αὕτη εἶναι βεβαίως παράλογος, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις ἀγοραστῶν συντελεῖ εἰς ἀποθάρρησιν τῶν κατόχων, ἢ τῶν ἕνεκα ἀναγκῶν σπευδόντων νὰ ἐκποιήσωσι τοὺς τίτλους των. Περὶ τὸ ἑσπέρας ἐν τούτοις ἐπῆλθεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀξίας μικρά τις βελτίωσις, ἡ ὁποία πιθανὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ σήμερον, ἂν ἐπιβεβαιωθῇ ἡ τηλεγραφικῶς χθὲς τὸ ἑσπέρας ληφθεῖσα εἴδησις, ὅτι τὸ ἐκ 4 φρ. μέρισμα τοῦ Λαυρίου πληρωθήσεται προσεχῶς καὶ ὅτι ἡ μετὰ τῆς κυβερνήσεως διαφορὰ συνεβιβάσθη ὁριστικῶς, ὑποχρεωθείσης τῆς ἑταιρίας ἀντὶ τῶν 1,500,000 φρ. ἃ ἀπῄτει ἡ κυβέρνησις, νὰ πληρώσῃ μόνον 338 χιλ., καὶ ταύτας εἰς δέκα ἑξαμηνιαίας δόσεις, ἡ δὲ εἴδησις αὕτη γενομένη χθὲς γνωστὴ ἐν Ἀθήναις ἐπήνεγκεν ἀνατίμησιν τῶν λαυριωτικῶν μετοχῶν. Τοῦτο γνωσθήσεται ἐκ τῶν σήμερον ληφθησομένων τηλεγραφημάτων ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἡ τὴν προχθὲς κατὰ τὴν γενικὴν τῶν μετόχων τῆς ἑταιρίας τοῦ Μονοπωλείου τῶν Καπνῶν συνέλευσιν ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις τοῦ διοικ. συμβουλίου, ἣν ἐδημοσιεύσαμεν ἤδη, καὶ ὁ σπουδαῖος λόγος, ὃν ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως ἀπήγγειλεν ὁ κ. Βινσεντ, διευθυντὴς τῆς Ὀθωμ. Τραπέζης, καταδεικνύουσι τὰς μεγάλας προόδους, ἃς ἐποιήσατο μέχρι τοῦδε ἡ ἑταιρία αὕτη καὶ τὸ λαμπρὸν μέλλον, ὅπερ εἰς αὐτὴν ἐπιφυλάσσεται, ἂν μάλιστα, παραδεκτοῦ γενομένου τοῦ νέου κανονισμοῦ, περισταλῇ, ὡς ἐλπίζεται, τὸ ἤδη διενεργούμενον λαθρεμπόριον. Τὸ ἐτήσιον μέρισμα ὡρίσθη, ὡς ἠμείς προείπομεν πρὸ πολλοῦ, εἰς φρ. 20, ἐξ ὧν ἐπληρώθησαν ἤδη τὰ 12.

Κατά τινα στατιστικὴν, ἣν ἔχομεν ὑπ' ὄψει, ἡ Ἱσπανία ἀπὸ τοῦ 1869 μέχρι τέλους τοῦ 1892 ἔκοψε νομίσματα ἀργυρᾶ μὲν 273,305,845 ἀξίας 894,510,404 φρ., χρυσᾶ δὲ 55,843,754 ἀξίας 1,355,778,800. Ἡ δὲ Αὐστρία πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νέου νομισματικοῦ συστήματος, ἤτοι τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἠλωρινίου διὰ τῆς κορώνας, ἔκοψεν ἐντὸς τῆς ληξάσης ἑξαμηνίας 4,000,000 νομίσματα χρυσᾶ τῶν 20 κορωνῶν, 16,000,000 ἀργυρᾶ τῆς μιᾶς] κορώνας, 20,000,000 τῶν 20 σολδίων, 10,000,000 τῶν 10 ἐκ νικελίου, καὶ 34,000,000 τῶν 2 σολδίων ἐκ χαλκοῦ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στατιστικὴν τὸ ἐν τοῖς ταμείοις τῆς ἀγγλικῆς Τραπέζης ἐναποτεθειμένον κεφάλαιον εἰς χρυσὸν ἀνέρχεται εἰς 29,534,575 λ. ἀγγλικάς, τὸ δὲ ἐν τῇ γαλλικῇ ἐθν. Τραπέζῃ ἀνέρχεται εἰς φρ. 1,717,763,216 εἰς χρυσὸν, καὶ εἰς 1,273,102,242 εἰς ἄργυρον, ἤτοι εἰς 120 περίπου ἑκατ. ἀγγλικῶν λιρῶν, ὅπερ ἐστὶ σχεδὸν τετραπλάσιον τοῦ τῆς ἀγγλικῆς Τραπέζης.

Κατὰ τὰ πρὸ μικροῦ δημοσιευθέντα τηλεγραφικὰ δελτία τῶν εὐρωπαϊκῶν χρηματιστηρίων ἐπεβεβαιώθη ἡ βελτίωσις τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων, ἣν ἐγινώσκομεν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς χθές. Τὸ Πάγιον σημειοῦται 29 1(4, τὸ Μονοπώλιον 39, ὡς καὶ τὸ δάνειον τοῦ 1881, τὸ δὲ τοῦ 1884 36. Ἡ Γαλλικὴ ράντ ἀνετιμήθη κατὰ 25 ἑκατοστὰ, κατὰ δέκα δὲ ἑκατοστὰ ἡ Ἰταλική. Τὰ τουρκικὰ ἐν μὲν Λονδίνῳ καὶ Βερολίνῳ ἔμειναν στάσιμα, ἐν δὲ Παρισίοις ὑποστηρίχθησαν ἐλαφρῶς.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ διευθυντὴς ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέρα Τυπολαβοργεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ